

**SPRAWOZDANIE – INFORMACJA
O ZREALIZOWANYCH LUB PODJĘTYCH ZADANIACH Z ZAKRESU
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO ZA LATA 2023 i 2024,
UWZGLĘDNIAJĄCA ROCZNE SPRAWOZDANIE ZA 2024 R.**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480).

Grodzisk Mazowiecki, 19 maja 2025 r.

Autorzy opracowania:
Agnieszka Skoneczna
Inspektor w Samodzielnym Stanowisku
Promocji Zdrowia i Sportu
w Starostwie Powiatu Grodziskiego
przy współpracy
Członków Zespołu Koordynującego
Realizację Powiatowego Programu
Ochrony Zdrowia Psychicznego

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego nałożyła na organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane, obowiązek zapewnienia ochrony zdrowia psychicznego.

Wobec powyższego uchwałą nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 27.02.2018 r. przyjęto **Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022. Z końcem 2022 r. powyższy Program przestał obowiązywać.**

W dniu 30.11.2023 r. weszły w życie nowe przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.10.2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), na podstawie których podjęte zostały prace w kierunku opracowania i wdrożenia w Powiecie Grodziskim w 2024 r. Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na kolejny kilkuletni okres. **Do czasu przyjęcia przez Radę Powiatu Grodziskiego (uchwałą nr 37/VI/24 z dnia 26.09.2024 r.) nowego Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 – począwszy od 01.01.2023 r. w Powiecie Grodziskim realizowana była polityka przyjęta w poprzednim Programie.**

Do dnia 30.11.2023 r. zadania realizowane w ramach ochrony zdrowia psychicznego określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 08.02.2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458), a po 30.11.2023 r. określa je rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.10.2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030. Przedmiotowe zadania dotyczą w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Wymienione wyżej zadania powinny być realizowane poprzez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, a uczestnikami tychże zadań mogą być również m. in.: organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także różnorodne podmioty, które zakresem swej działalności wpisują się w cele i zadania Programu.

Baza podmiotów z obszaru Powiatu Grodziskiego uczestniczących w prowadzeniu działań objętych Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego jest systematycznie aktualizowana, dzięki czemu spełnia funkcję wsparcia i opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

W skład bazy podmiotów Powiatu Grodziskiego realizujących zadania Programu wchodzi:

1. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim,
2. Poradnia Leczenia Uzależnień w Grodzisku Mazowieckim,

3. Centrum Zdrowia Psychicznego II w Grodzisku Mazowieckim,
4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim,
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim,
6. Warsztaty Terapii Zajęciowej:
 - przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim (dodatkowo również „Zajęcia Klubowe w WTZ”),
 - przy Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku,
7. Środowiskowy Dom Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej,
8. Domy Pomocy Społecznej:
 - DPS dla osób w podeszłym wieku w Izdebnie Kościelnym, z filią w Grodzisku Mazowieckim,
 - Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku,
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim,
10. Ośrodki Pomocy Społecznej:
 - OPS w Grodzisku Mazowieckim,
 - Centrum Usług Społecznych (CUS) w Milanówku,
 - OPS w Podkowie Leśnej,
 - Centrum Usług Społecznych (CUS) w Żabiej Woli,
 - Gminny OPS w Baranowie,
 - Gminny OPS w Jaktorowie,
11. Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim,
12. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim,
13. Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim z Zespołem Wczesnego Wspomagania Rozwoju i Wiodącym Ośrodkiem Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczym w Powiecie Grodziskim,
14. Inne placówki:
 - niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
 - gabinety terapii,
 - niepubliczne przychodnie specjalistyczne,
 - przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi,
 - stowarzyszenia i fundacje.

Na terenie Powiatu Grodziskiego funkcjonuje również szereg prywatnych gabinetów lekarzy psychiatrów i psychologów.

Powiat Grodziski nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej, korzysta w tym zakresie z zaplecza funkcjonującego na terenie województwa mazowieckiego, głównie w Powiecie Pruskowskim.

II. Realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim w latach 2023 i 2024.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
I. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.		
Cel szczegółowy: 1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.		
1.	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności oraz zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie.	Podjęmowano szereg działań ukierunkowanych na utworzenie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. Ostatecznie ze względu na brak lekarzy psychiatrów dziecięcych, gotowych do podjęcia pracy w tego typu placówce, jak też w związku z trwającą w Polsce od marca 2020 r. pandemią COVID-19, realizacja przedmiotowego zadania wydłuża się w czasie. W 2019 roku, pismem z dnia 15.01.2019 r., NFZ informował Starostę Grodziskiego o planowanym przeprowadzaniu postępowań konkursowych poprzedzających zawarcie umów o realizację świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie środowiskowej opieki psychiatrycznej i psychologicznej dla dzieci i młodzieży (na I poziomie referencyjnym). Określano wówczas przewidywany termin obowiązywania umów na dzień 01.04.2019 r. Niestety nie udało się zrealizować zadania, dotyczącego zatrudnienia psychiatry dziecięcego, ponieważ SPS Szpital Zachodni w Grodzisku Mazowieckim oraz placówki POZ, do których rozesłane zostały pisma Starosty Grodziskiego informujące o podejmowanych przez NFZ procedurach – nie przystąpiły do konkursu NFZ, z uwagi na brak możliwości spełnienia przedstawionych wymagań formalnych. W okresie od maja 2019 r. do lutego 2020 r. prowadzona była korespondencja z Dyrektorem SPS Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim, jak również z Dyrektorem Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, dotycząca ustalenia możliwości podjęcia przez Szpital Zachodni nowej działalności w zakresie ambulatoryjnych świadczeń dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, jednakże w związku z rozwijającą się w Polsce od marca 2020 roku pandemią, działania w tym zakresie zostały zawieszone. Mimo pandemii, zarówno w 2020 jak i w 2021 roku Przewodniczący Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim, Pan Krzysztof Markowski, starał się nawiązać kontakt z Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie-Tworkach – w celu ustalenia potencjalnych możliwości uzyskania wsparcia w procesie zatrudnienia psychologa dziecięcego dla Powiatu Grodziskiego lub uzgodnienia kierunku dalszych działań, jakie Powiat Grodziski zmuszony będzie podjąć dla osiągnięcia celu. Z powodu zmiany na stanowisku dyrektora Szpitala w Pruszkowie-Tworkach, jak również problemów kadrowych, z jakimi boryka się placówka – możliwość nawiązania współpracy w zakresie udzielenia wsparcia kadrowego na potrzeby Powiatu Grodziskiego była dotychczas bardzo ograniczona i praktycznie nieosiągalna.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		W latach 2022, 2023 i 2024 r. kontynuowano zapoczątkowane działania w kierunku znalezienia rozwiązania, jednak nie przyniosły one konkretnych rozstrzygnięć. Mimo wygaszenia się pandemii, sytuacja na rynku pracy w zakresie świadczenia psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży nie uległa poprawie, a wg statystyk – wręcz się pogorszyła. Od końca IV kwartału 2022 r., zadania o ww. charakterze realizuje na terenie Powiatu Grodziskiego – niepubliczna placówka o nazwie: Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Grodzisku Mazowieckim (tj. podmiot prywatny powstały z inicjatywy SPZOZ Tarczyńskiego Centrum Medycznego w Tarcynie, świadczący bezpłatne usługi w ramach umów z NFZ). Sprawa jest w toku. Dotychczasowe działania podejmowane przez Powiat Grodziski będą kontynuowane. <i>Według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania brak dodatkowych danych.</i>
2.	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 4 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	Ze względu na ponad dwuletni okres trwania pandemii COVID-19 oraz trudności z pozyskaniem odpowiedniej bazy i zatrudnieniem specjalistów w dziedzinie psychiatrii - zadanie to realizowane będzie w kolejnych latach. W latach 2021 i 2022 podejmowano rozmowy nt. realizacji projektu powołania Drugiego Centrum Zdrowia Psychicznego MSCZ (Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia), którego obszar działania miał objąć teren Powiatu Grodziskiego z miastami: Grodzisk Mazowiecki i Milanówek oraz gminami: Grodzisk Mazowiecki, Baranów, Jaktorów, Żabia Wola. Siedzibę nowopowstającej placówki planowano zlokalizować w Grodzisku Mazowieckim, gdzie miały się mieścić: Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego. W dotychczasowym MSCZ w Pruszkowie planowano prowadzić: Izbę Przyjęć, Oddział Dzienny, a także Oddział Psychiatryczny Całodobowy, natomiast w Milanówku – otworzyć drugi Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny (na kształt Punktu powstałego w Grodzisku Mazowieckim). W tej sprawie planowano zawrzeć stosowne porozumienie pomiędzy Poradnią Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim, a Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie-Tworkach. Ostatecznie w końcu 2022 r. rozpoczęła działalność niepubliczna placówka o nazwie: Centrum Zdrowia Psychicznego II (Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia) w Grodzisku Mazowieckim – z Punktem Zgłoszeniowo Koordynacyjnym, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Psychiatrycznym Zespołem Leczenia Środowiskowego. W końcu 2023 r. ruszyła działalność Oddziału Dziennego przy CZP-II. <i>Według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Powiat Grodziski nie podpisał dotąd porozumienia o współpracy z ww. podmiotem.</i>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
Cel szczegółowy: 2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.		
1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania oraz unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	Warsztat Terapii Zajęciowej i Klub oczekujących na WTZ w Grodzisku Mazowieckim – przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim. Na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Grodziskiego, konkretnie osób z orzeczoną znaczną i umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, w latach 2023 i 2024 działały przy Stowarzyszeniu „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim: Warsztat Terapii Zajęciowej oraz Klub oczekujących na WTZ (we wskazanym okresie nie funkcjonowała świetlica). W miejscach tych realizowane były zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi oraz zaburzeniami sprzężonymi – zmierzające do ogólnego rozwoju, poprawy sprawności psychofizycznej niezbędnych do prowadzenia samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych predyspozycji tych osób. Działania mające sprzyjać temu celowi odbywały się m.in. w pracowniach przeznaczonych do terapii zajęciowej. Od grudnia 2022 r. liczba pracowni stopniowo się zwiększała. Ostatecznie na koniec grudnia 2024 r. było ich 12 i były to: 1. Pracownia Szwalniczo – Rękodzielnicza, 2. Pracownia Ceramiczno – Florystyczna, 3. Pracownia Kulinarna, 4. Pracownia Plastyczna, 5. Pracownia Komputerowa, 6. Pracownia Stolarska, 7. Pracownia Rewalidacji Indywidualnej, 8. Pracownia Gospodarstwa domowego i funkcjonowania osobistego, 9. Treningu mieszkaniowego i zaradności życiowych, 10. Pracownia Umiejętności Społecznych, 11. Pracownia Umiejętności Zawodowych, 12. Pracownia Recyklingu odnawialnego (powstała od 27.12.2024 r.; zamykająca zajęcia klubowe dla oczekujących na WTZ). W zajęciach uczestniczyło w ostatnich latach: w 2024 r. 77 osób, w 2023 r. 67 osób, w 2022 r. 52 osoby, w 2021 r. 42 osoby. W ramach obranego przez placówkę celu, tj. zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym – podejmowano w 2023 r. i w 2024 r. działania w takich obszarach, jak: 1. <u>Organizowanie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem różnorodnych form terapii:</u> – treningi umiejętności społecznych – trening ekonomiczny, planowanie i robienie zakupów (wspólne zakupy na potrzeby wybranych pracowni), porządkowanie i organizowanie miejsca pracy, prośenie o pomoc, radzenie sobie w

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		instytucjach i korzystanie z ich usług (pocztą, przychodnia, urząd, kawiarnia, dworzec WKD/PKP itp.), reagowanie na zaczepki i namowy, obrona swoich praw, savoir-vivre; – treningi higieniczne – kształtowanie nawyku codziennego dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, estetykę i adekwatny do pory roku i okoliczności ubiór, zabiegi higieniczne, pielęgnacyjne, kosmetyczne, fryzjerskie; – treningi życia codziennego (kulinarny, porządkowy, gospodarowania) – nauka samodzielnego i właściwego sposobu odżywiania i przygotowywania posiłków, gotowanie zup, pieczenie ciast, przyrządzanie prostych dań oraz tradycyjnych potraw na wspólną Wigilię i śniadanie Wielkanocne oraz inne spotkania okolicznościowe, nakrywanie do stołu, obsługa sprzętów kuchennych (AGD) oraz umiejętność ich zastosowania, nauka organizacji pracy w pomieszczeniu zaadaptowanym na mieszkanie (poznawanie i obsługa sprzętu niezbędnego w gospodarstwie domowym, trening sprzątania, porządkowania, segregowania, układania oraz utrzymania higieny otoczenia); – treningi komputerowe – nauka korzystania z komputerów osobistych (gry, edytor tekstu, obróbka zdjęć, tworzenie plików, odtwarzanie muzyki, filmów itp.) i Internetu, obsługa kserokopiarki, laminarki, aparatu fotograficznego, niszczarki, współtworzenie strony internetowej, okolicznościowej tablicy informacyjnej oraz tworzenie facebook’a, przygotowanie do cyklicznych seansów filmowych i karaoke, prace biurowe; – zajęcia stolarskie – nauka czynności związanych z majsterkowaniem, trening gospodarczy, bezpieczne i zgodne z przeznaczeniem posługiwanie się narzędziami, wykonywanie prostych elementów z drewna oraz prostych napraw, świadczenie wsparcia technicznego dla warsztatu; – arteterapia – realizacja własnej ekspresji twórczej poprzez: rysunek, malarstwo, haft, gobelin, szydełkowanie, szycie ręczne i maszynowe, decoupage, wypalanie w drewnie, tworzenie ceramiki, projektowanie i szycie strojów oraz akcesoriów, tworzenie kart świątecznych i stroików, twórczość pisarską oraz teatralną; – treningi relaksacyjne – odprężenie i rozładowanie napięcia (np. treningi autogenne), wyciszenie poprzez: słuchanie muzyki, biblioterapię (słuchowiska, korzystanie z audiobooków), filmoterapię, zabawy taneczne, spacer; – treningi zawodowe – nabywanie i doskonalenie kompetencji miękkich (m. in. samodzielności, komunikatywności, organizacji pracy własnej), nauka/doskonalenie umiejętności poprawnego odbioru informacji oraz kształtowanie umiejętności do przekształcania informacji (interpretacja, możliwości, konsekwencje, decyzje).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		W 2023 r. grupa uczestników z Pracowni Umiejętności Zawodowych realizowała praktyki w 2 obiektach grodziskiego OSiR, tj.: w obiekcie zewnętrznym Stawy Walczewskiego oraz w Hali Widowiskowo-Sportowej (CAiS), a także w Bibliotece Publicznej w Mediatece. W kolejnym 2024 r. grupa uczestników ww. Pracowni realizowała praktyki: w firmie ADAMEX w Grodzisku Maz., w Urzędzie Miasta w Grodzisku Maz., w Urzędzie Skarbowym w Grodzisku Maz., w ZUS w Grodzisku Maz. oraz w firmie recyklingowej Tesla Electorecycling w Grodzisku Maz. 2. <u>Realizacja psychoedukacji w kontekście choroby, sytuacji kryzysowych oraz kształtowanie świadomych lub wyuczonych postaw wobec własnego zdrowia:</u> – indywidualne prace z psychologiem - monitorowanie potrzeby kontaktu z lekarzem psychiatrą lub innym specjalistą, edukacja uczestników dotycząca systematycznej kontroli lekarskiej i rzetelnego przekazywania istotnych dla zdrowia informacji, regularnego lub doraźnego zażywania leków; współpraca z PZP w Grodzisku Mazowieckim i Pruszkowie; wsparcie emocjonalne dla uczestników WTZ i omawianie bieżących trudności w funkcjonowaniu (zdobywanie wiedzy o sobie samym i otoczeniu), poznanie strategii radzenia sobie w sytuacjach problemowych, zmniejszenie postawy bezradności; – prace w grupie z psychologiem – angażowanie uczestników do wspólnych działań, nauka umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów oraz respektowania norm społecznych (normy grupowe, ustalanie granic), kontrola zachowania (radzenie sobie z emocjami własnymi i innych, regulacja emocji), nauka współpracy w grupie, poprawa koncentracji uwagi, praktykowanie samokontroli, zapobieganie izolacji i pomoc w przezwyciężaniu lęków, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem (praktykowanie konstruktywnych strategii), nauka tolerancji i kompromisu w praktyce, uświadomienie zasobów własnych; – prace z fizjoterapeutą (grupowa) – mobilizowanie do systematycznej aktywności fizycznej i korzystania w pełni z wyposażenia pracowni (wiosła, rowerki, piłki, drążki, drabinki itp.) oraz regularnych i ukierunkowanych ćwiczeń, udział w wewnętrznych turniejach tenisa stołowego oraz treningach przygotowujących do wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, kontrola mierzenia ciśnienia.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Ponadto w 2023 r.: 1) kontynuowano projekt Klubu Oczekujących na WTZ rekrutujących się z osób niepełnosprawnych, uczestniczących w ukończonych już projektach (38 osób), a wymagających rehabilitacji społeczno-zawodowej; nowe przedsięwzięcie finansowane było przez PFRON, gminy powiatu grodziskiego oraz Stowarzyszenie Malwa Plus do końca 2023 roku; 2) w końcu grudnia podjęta została decyzja o poszerzeniu WTZ o 15 uczestników (oczekujących w klubie na WTZ) i o możliwości utworzenia od 2024 roku dwóch nowych pracowników. 3. <u>Zwiększenie integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi (cykliczne formy integrujące) – grupy mieszane WTZ, Świetlica - Klub oczekujących na WTZ:</u> Inicjatywy podejmowane w 2023 roku, realizowane w większości w zbliżonym układzie również w 2024 r.: • występ w Mediatece z przesłaniem świątecznym „Miłość i światło” (styczeń); • zabawa karnawałowa w Mediatece z zaproszonymi gośćmi z zaprzyjaźnionych placówek (styczeń); • zabawa karnawałowa na zaproszenie WTZ Żyrardów (luty); • rozdawanie serc „Łączą nas serca” oraz zabawa walentynkowa „Miłość ci wszystko wybaczy” (luty); • obchody Thustego Czwartku – poczęstunek (luty); • występy „Magiczne sztuczki” – występ iluzjonisty (luty); • wykonywanie ozdób świątecznych - Mediateka (marzec); • występ chóru z Błonia – śpiewający seniorzy (marzec); • zajęcia dla grupy uczestników „Spójrz w siebie” (marzec); • wspólnie przygotowane Śniadanie Wielkanocne (kwiecień); • udział w wystawie prac plastycznych uczniów ze Szkoły ZSS im. H. Szczerkowskiego – Ognisko Plastyczne (kwiecień); • udział w Warsztatach Teatralnych (kwiecień); • I odsłona Festiwalu „Tak Jak Ty” – Inauguracja i integracja w Mediatece (kwiecień); • wycieczka Stowarzyszenia Malwa Plus do Międzybrodzia Żywieckiego (4 dni - maj); • II spotkanie festiwalowe „Tak Jak Ty” – orkiestra Jaka Taka (maj); • spacer plenerowy z przewodnikiem – historia naszego miasta - Grodziska Mazowieckiego (maj); • wyjazd na spotkanie integracyjne poza placówką – ognisko (maj); • III odsłona festiwalu „Tak Jak Ty” – udział Fundacji Najśladsi (czerwiec);

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		• piknik w Dworku A. Chełmońskiego w Adamowiznie (czerwiec); • spotkanie Stowarzyszenia Malwa Plus w Parku Ordona – plenerowe zdjęcia grupowe, korzystanie z siłowni zewnętrznej (sierpień); • koncert akordeonisty – pana Marcina zaprzyjaźnionego z WTZ Malwa Plus (sierpień); • wycieczka do grodziskiego ZWIK oraz miejscowej oczyszczalni – oprowadzenie przez gospodarzy przedsiębiorstwa (sierpień); • udział w zwiedzaniu wystawy „Pełnosprawni w miłości”, w Mediatece (sierpień); • wernisaż prac uczestników Stowarzyszenia Malwa Plus „Tak widzimy, tak czujemy” w galerii Dworca PKP w Grodzisku Maz. (sierpień); • udział w Senioradzie w Parku Skarbków w Grodzisku Maz. (wrzesień); • wyjazd uczestników na Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Brodnicy (3 dni – wrzesień); • spotkanie integracyjne z uczniami Szkoły ZSS im. H. Szczerkowskiego w Dworze Sarmata (wrzesień); • IV odsłona festiwalu „Tak Jak Ty” – udział rodziców, opiekunów i osób z niepełnosprawnością w spotkaniu: „Prawa i przywileje osób z niepełnosprawnościami”; • piknik integracyjny w Osowcu zorganizowany przez rodziców jednego z uczestników: poczęstunek w plenerze oraz spacer (wrzesień); • udział w zajęciach sportowych na kortach tenisowych w Kozerkach (wrzesień); • udział w Ogrodach Integracji – „Festiwalu Twórczości Osób Niepełnosprawnych” w Grodzisku Maz. (wrzesień); • finał Festiwalu „Tak Jak Ty” – impreza integracyjna dla całej miejscowej społeczności; warsztaty, pokazy, koncerty (październik); • wyjście do pizzerii z wybranymi grupami WTZ (październik); • spotkanie z podróżnikiem panem Andrzejem Paślowskim - projekcja slajdów i filmów (listopad); • wyjazd do Opery Nowej w Bydgoszczy na spektakl „Rozśpiewana Europa” (2 dni – listopad); • zabawa andrzejkowa w Malwie Plus z udziałem gości (listopad); • wyjazd do Warszawy na Galę Integracji (listopad); • wspólnie przygotowane wigilijne śniadanie - uczestnicy Klubu i WTZ oraz kadra (grudzień); • kiermasz świąteczny prac uczestników WTZ w siedzibie TUiR WARTA (grudzień); • udział w kiermaszu świątecznym w Mediatece – prace uczestników WTZ (grudzień); • kolędowanie z dziećmi w Adamowiznie (grudzień).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Warsztaty Terapii Zajęciowej – ŚDS w Podkowie Leśnej, DPS w Izdebnie Kościelnym. Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkowie Leśnej jest dzienną placówką wsparcia dla 33 osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzoną przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej. Organem zlecającym prowadzenie Domu jest Powiat Grodziski. W 2023 r. i w 2024 r. placówka integrowała i aktywnie włączała osoby z niepełnosprawnością intelektualną do życia w społeczeństwie, budowała im sieć oparcia społecznego, uczyła ich funkcjonowania w środowisku w sposób jak najbardziej samodzielny i niezależny oraz zapobiegała wykluczeniu i marginalizacji tych osób. Środowiskowy Dom Samopomocy KSN AW w Podkowie Leśnej realizował swoje zadania od poniedziałku do piątku, w godz. 8 – 16. Zajęcia prowadzone były w dwóch formach: grupowej oraz indywidualnej. Osoby z niepełnosprawnościami – uczestnicy korzystali z zajęć terapeutycznych w ramach pracowni komputerowej, kulinarnej (trening kulinarny, prowadzony w ramach treningu funkcjonowania w codziennym życiu), stolarskiej, ceramicznej oraz artystycznej. Uczestnicy brali także udział w treningu funkcjonowania w życiu codziennym, treningu umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, treningu umiejętności komunikacyjnych, a także treningu umiejętności spędzania czasu wolnego oraz terapii ruchowej. Pomoc w rozwiązywaniu problemów w sytuacjach kryzysowych, stresowych oraz spraw bieżących otrzymywali w ramach poradnictwa psychologicznego. Uczestnikom udzielana była również pomoc w załatwianiu spraw urzędowych oraz w placówkach opieki zdrowotnej. W latach 2023-2024 w Domu prowadzone były zajęcia taneczne – Tańce w kręgu, a ponadto uczestnicy jeździli na zajęcia hipoterapeutyczne w ramach współpracy z Domem Pomocy Społecznej KSN AW w Brwinowie oraz Fundacją „Koniki”. W 2023 r. dla uczestników zajęć w ŚDS KSN AW zostały zorganizowane warsztaty wyrobu naturalnych kosmetyków. Warsztaty odbyły się we współpracy z firmą kosmetyczną Le Coeur oraz Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej. W placówce prowadzony jest program „Za życiem”, osoby zakwalifikowane do programu korzystały z terapii neurologopedycznej, muzykoterapii oraz zajęć edukacyjnych z psem. Prowadzone w ŚDS KSN AW w Podkowie Leśnej działania terapeutyczne i rehabilitacyjne wzmocniły u uczestników pewność siebie, samoocenę oraz poczucie wartości, zostały przez nich nabyte nowe kompetencje społeczne, wzrósł u nich poziom zaradności i samodzielności, rozwinęli nowe zainteresowania, poznali różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		W 2023 r. zorganizowano dla pensjonariuszy udział w wielu wydarzeniach społecznych i szereg aktywności, jak np.: rozdanie nagród w konkursie "Ksiądz Stanisław Jurczuk - Nasz WÓDZ", Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami „Dębowy Liść” w Owczarni, wyjazd i zwiedzanie Muzeum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, udział w I Grodziskiej Senioradzie – międzypokoleniowym dniu integracji i aktywizacji w Grodzisku Mazowieckim, udział w XVI Powiatowym Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji” w Grodzisku Mazowieckim, udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Terapii Zajęciowej w Milanówku, udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnością w Otrębusach, udział w XI Specolimpiadzie w Brwinowie, udział w warsztatach dla finalistów i laureatów XI edycji konkursu plastycznego „Świat Nikiforów” w Warszawie i Pruszkowie (Muzeum Narodowe, Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia Psychicznego im. prof. Jana Mazurkiewicza i kawiarnia „Pożyteczna”), udział w spotkaniu integracyjnym „Tworzenie, aktywność, to radość i uśmiech” w Dworze Sarmata w Kozerkach Nowych. W 2024 r. były to: spotkania z pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pokaz psów asystujących w Grodzisku Mazowieckim, wyjazd do kina w Grodzisku Mazowieckim na projekcję filmu pt. "Święto Ognia", udział w spotkaniu sportowo-integracyjnym w DPS KSN AW w Brwinowie, udział w nagraniu dla TV TRWAM, wyjazd do Owczarni na XXI Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami „Dębowy Liść”, wyjazd do Warszawy i zwiedzanie parku w Wilanowie, udział w obchodach Dnia Pamięci Ks. Stanisława Jurczuka, udział w II Grodziskiej Senioradzie – międzypokoleniowym dniu integracji i aktywizacji w Grodzisku Mazowieckim, udział w XVII Powiatowym Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji” w Grodzisku Mazowieckim, udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Terapii Zajęciowej w Milanówku, w obchodach Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnością w Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym KSN AW w Milanówku, udział w XII Specolimpiadzie w Brwinowie, udział w Zabawie Andrzejkowej w DPS KSW AW w Brwinowie. Wymienione powyżej aktywności i czynne uczestnictwo we wskazanych wydarzeniach społecznych umożliwiły osobom z niepełnosprawnościami nawiązanie nowych znajomości, poszerzenie własnej wiedzy i zainteresowań, promowanie działalności placówki. Wszystkie działania podejmowane w 2023 i 2024 r. w placówce dostosowane były do sytuacji uczestników, ich zmniejszonej wydolności psychicznej, obniżonej sprawności fizycznej oraz aktualnego stanu zdrowia i samopoczucia.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		W 2023 r. z zajęć realizowanych w Środowiskowym Domu Samopomocy KSN AW w Podkowie Leśnej korzystało 36 osób z niepełnosprawnością intelektualną. Liczba uczestników na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 33 osoby z niepełnosprawnościami. Natomiast w 2024 r. z zajęć korzystało 37 osób z niepełnosprawnością intelektualną. Liczba uczestników na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 34 osoby z niepełnosprawnościami. Dom jest w posiadaniu 2 samochodów marki Opel Vivaro (ośmioosobowe busy dostosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami), którymi dowożono na zajęcia w 2023 r. i w 2024 r. - 29 osób. W celu realizacji zadań w Środowiskowym Domu Samopomocy KSN AW w Podkowie Leśnej w 2023 r. na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony, określony oraz na umowę zlecenie zatrudnionych było 13 pracowników, tj.: kierownik, 5 terapeutów zajęciowych, psycholog, terapeuta/psycholog, kierowca/asystent osoby niepełnosprawnej, trener, neurologopeda, pracownik kadrowy oraz księgowa. Natomiast w 2024 r. zatrudnionych było 12 pracowników, tj.: kierownik, 4 terapeutów zajęciowych, psycholog, terapeuta/psycholog, kierowca/asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun, trener, neurologopeda, pracownik kadrowy oraz księgowa. Wszyscy zatrudnieni pracownicy posiadali niezbędne wykształcenie, kwalifikacje zawodowe oraz doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnościami, ponadto poszerzali systematycznie swoją wiedzę oraz kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach. Środowiskowy Dom Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej jest pozbawiony barier architektonicznych. Posiada m.in.: odpowiednią szerokość drzwi, brak w nim progów w wejściach, sanitariaty przystosowane są dla osób poruszających się o kulach oraz na wózku inwalidzkim. Placówka dysponuje podjazdem oraz platformą przyschodową, służącą do przemieszczania się osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Zarówno w 2023 r. jak i w 2024 r. zajęcia w placówce były realizowane w pomieszczeniach wyposażonych w niezbędny sprzęt do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących. W celu lepszego, sprawniejszego funkcjonowania oraz podnoszenia standardów placówki zakupiono niezbędne sprzęty i materiały do terapii. Domy Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim (koedukacyjne). W 2023 i w 2024 roku gwarantowały miejsca 40 osobom w podeszłym wieku, z całodobową opieką, zaspakajającą niezbędne potrzeby bytowe, zdrowotne, społeczne i religijne mieszkańców, niezależnie od wieku i stanu zdrowia.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Zapewniali pomoc w dostępie do leczenia specjalistycznego, dowóz do poradni specjalistycznych, zorganizowany czas wolny, zajęcia terapeutyczne, imprezy okolicznościowe i rekreacyjne. W ramach działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podjęto: – działania profilaktyczne – organizowanie i wygłaszanie pogadek edukacyjno-informacyjnych dla personelu i mieszkańców, uświadamiających pensjonariuszom i obsłudze mechanizm niekorzystnego wpływu na zdrowie psychiczne: niezdrowego trybu życia, stresu i używek; – działania edukacyjne – realizowane w ramach integracji międzypokoleniowej, ukierunkowane na uświadamianie dzieciom i młodzieży, że seniorzy mogą być „cool” (regularne spotkania seniorów z uczniami okolicznych szkół, przedszkoli oraz nawiązanie współpracy w ramach wolontariatu); we wrześniu 2023 r. i 2024 r. pensjonariusze brali czynny udział w I i II Grodziskiej Senioradzie oraz w Powiatowym Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji”, prezentując program muzyczny „Z muzyką przez życie”; – działania związane z aktywizacją społeczną osób starszych, z niepełnosprawnością poprzez propagowanie uczestnictwa seniorów w życiu kulturalnym, m.in.: przez ułatwienie im dostępności do instytucji kultury, promowanie aktywności fizycznej, w tym regularnego wykonywania ćwiczeń fizycznych, korzystania z siłowni plenerowych, spacerów; – działania polegające na organizacji zajęć psychoterapeutycznych, opartych głównie na rozmowach indywidualnych o charakterze wspierającym, służącym pocieszeniu, wzmocnieniu w trudnych chwilach, rozwiązaniu problematycznych sytuacji osobistych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim. Działania realizowane w 2023 i 2024 r. we wskazanym zakresie to m.in.: – udzielanie pomocy finansowej i niefinansowej w ramach działań OPS (ustawa o pomocy społecznej) skierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi; – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorych lub upośledzonych psychicznie – w 2024 r. dla 18 dzieci, w 2023 r. dla 22 dzieci (<i>porównawczo w 2022 r. – 20, w 2021 r. – 21, w 2020 r. – 17</i>); – kierowanie chorych lub upośledzonych psychicznie do domu pomocy społecznej – w 2024 r. 5 osób, w 2023 r. 3 osoby (<i>w 2022 r. – 0, w 2021 r. – 1, w 2020 r. – 3</i>);

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– indywidualne wsparcie psychologiczne 2 psychologów dla dorosłych w 2023 r. (jeden z psychologów dyżurował 20 h/m-cznie przez cały 2023 rok i udzielił rocznie 235 konsultacji dla 78 osób; drugi psycholog pracował 44 h/m-cznie i rocznie udzielił 503 konsultacje dla 140 osób); – indywidualne wsparcie psychologiczne 2 psychologów dla dorosłych w 2024 r. (jeden z psychologów dyżurował 20 h/m-cznie przez cały 2024 rok i udzielił rocznie 229 konsultacji dla 72 osób; drugi psycholog pracował 40 h/m-cznie i rocznie udzielił 442 konsultacje dla 146 osób); – wsparcie 2 psychologów dziecięcych w 2023 r. (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – jeden z psychologów, w roku 2023 udzielił 576 konsultacji dla 288 osób, natomiast drugi psycholog dziecięcy pracował 20 h/m-cznie i udzielił rocznie 240 konsultacji dla 85 osób; – wsparcie 2 psychologów dziecięcych w 2024 r. (w ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego) – jeden z psychologów w roku 2024 udzielił 576 konsultacji dla 144 osób natomiast drugi psycholog dziecięcy pracował max. 48 h/m-cznie i udzielił rocznie 211 konsultacji dla 89 osób; – indywidualne wsparcie prawne w latach 2023 i 2024 (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – po 20 godzin miesięcznie; w ciągu całego 2023 r. prawnik udzielił porad 322 osobom w ciągu 240 godzin, a w całym roku 2024 prawnik udzielił porad 327 osobom w ciągu 240 h; – pomoc konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy domowej (w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym); w 2023 r. konsultant pracował po 20 h/m-cznie i w ciągu tego roku udzielił 221 konsultacji psychologicznych dla 66 osób; w 2024 r. konsultant pracował do 24 h/m-cznie i w całym 2024 r. udzielił 258 konsultacji psychologicznych dla 89 osób; – pomoc psychoterapeutyczna w ramach grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej (w 2023 r. skorzystało 168 osób podczas 241 godzin w podziale na 70 konsultacji telefonicznych i 156 godzin spotkań grupowych; w 2024 r. skorzystało 215 osób podczas 88 godzin w podziale na 36 konsultacji telefonicznych i 174 godziny spotkań grupowych); – w 2023 r.: wsparcie psychoterapeutyczne w ramach grupy wsparcia dla współuzależnionych (5 godzin miesięcznie) oraz konsultacje indywidualne dla członków grupy (po 8 godzin miesięcznie; skorzystało 96 osób); – w 2024 r.: wsparcie psychoterapeutyczne w ramach grupy wsparcia dla współuzależnionych (2 x miesięcznie po 6 godzin) - skorzystały 104 osoby; – indywidualne konsultacje uzależnień w 2023 r. – 20 godzin miesięcznie (2022 r. – 20 h/m-c, 2021 r. – 20 h/m-c, 2020 r. – 20 h/m-c); konsultant ds. uzależnień udzielił w 2023 r. w sumie 228 konsultacji dla 72 osób;

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– w 2024 r.: prowadzenie grupy wsparcia dla współuzależnionych oraz indywidualne konsultacje uzależnień po 8 godzin miesięcznie (w 2022 r. – 20 h/m-c, w 2021 r. – 20 h/m-c, w 2020 r. – 20 h/m-c); konsultant ds. uzależnień udzielił w 2024 r. w sumie 98 spotkań grupowych i 43 konsultacje dla 156 osób; – corocznie, tj. w 2023 r. i w 2024 r. realizowany był projekt „Pedagog ulicy” (przy współpracy z 2 zatrudnionymi streetworkerami, prowadzącymi w środowisku otwartym zajęcia skierowane dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym; pedagogzy pracowali po 48 godzin miesięcznie każdy, tj. po 576 godzin rocznie każdy, czyli przez dwa ostatnie lata każdy z nich pracował 1152 godziny); – w 2023 r. włączono ww. streetworkerów w prowadzenie programu wychodzenia z uzależnienia osób przebywających w obrębie grodzkiego deptaka (zadanie polegało na motywowaniu tych osób do zmiany sposobu życia i podjęcia leczenia z uzależnienia; łączna liczba osób, z którymi pracowano wyniosła ok. 150 osób); w 2024 r. brak jest takich danych w odniesieniu konkretnie do ww. rejonu, natomiast działaniami obejmowano szereg ulic w obrębie centrum miasta (m.in. deptak, MOK, PKP, Stawy Walczewskiego, osiedle Łąki, osiedle im. Kopernika) - łączna liczba osób, z którymi pracowano wyniosła ok. 3659 osób; – organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin: rozbitych, alkoholowych, niewydolnych wychowawczo, w trudnej sytuacji materialnej, z terenu Gminy Grodzisk Mazowiecki, głównie dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze do świetlic (w 2023 r. miejscem wypoczynku dla 84 dzieci były Łazy nad morzem, a w 2024 r. miejscem wypoczynku dla 90 dzieci było Grzybowo nad morzem); – zorganizowanie w 2023 r. trzech cykli 30-godzinnych warsztatów dla rodziców i wychowawców pn.: „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” oraz 1 cyklu zajęć „Rodzeństwo bez rywalizacji” (zajęcia według rekomendacji Ośrodka Rozwoju Edukacji prowadzone były dla czterech 14-osobowych grup); – zorganizowanie w 2024 r. trzech cykli 30-godzinnych warsztatów dla rodziców i wychowawców pn.: „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” - dla grup 10/15 osobowych; łącznie udział wzięło 228 osób; – zorganizowanie w 2024 r. jednego cyklu spotkań (10 spotkań po 3h) pn.: „Szkoła dla rodziców i wychowawców – Jak mówić do nastolatków” oraz „Szkoła dla rodziców i wychowawców - Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” – dla grup 10/15 osobowych; łącznie udział wzięły 103 osoby; – organizacja w 2023 r. sześciu 16-godzinnych warsztatów pn. „Emocje w chorobie alkoholowej” (każdy z 6 warsztatów realizowany był w formie dwudniowych spotkań po 8 godzin; w zajęciach wzięło udział 46 osób);

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– przeprowadzenie w 2024 r. cyklu dwudniowych warsztatów edukacyjno-terapeutycznych w grupach max. 20 osobowych w wymiarze 24 godzin, łącznie udział wzięły 104 osoby. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie. Działania realizowane w latach 2023-2024: – organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, objęto nimi - 15 osób w 2023 r. i 13 osób w 2024 r. (dane sprawozdawcze MRPiPS-03), – zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i środowiskowych domach samopomocowych, usprawniających i rozwijających umiejętności obejmujące czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej (współpraca z NZOZ Ośrodkami Zdrowia w Jaktorowie i Międzyborowie) – łącznie 13 uczestników w 2023 r. oraz 13 uczestników w 2024 r. GOPS w Jaktorowie realizował w latach 2023-2024 politykę oraz działania na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi. Upowszechniał wiedzę nt. zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz dążył do zwiększenia integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania realizował we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie, NZOZ w Jaktorowie, Gminną Biblioteką Publiczną oraz Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Jaktorowie. Polegały one m. in. na: – organizacji 2 kampanii promocyjno-informacyjnych (po jednej w 2023 i w 2024 r.) dotyczących profilaktyki w zakresie uzależnienia od alkoholu, – funkcjonowaniu Grupy Samopomocowej Osób Niepełnosprawnych – obejmującej 30 osób w 2023 i 2024 r.; – organizacji spotkań promujących zdrowy styl życia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym wśród lokalnej społeczności, – organizacji Gminnej Olimpiady Niepełnosprawnych Sportowców – z udziałem w 2024 r. około 120 osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi (w 2023 olimpiada nie odbyła się), – organizacji Integracyjnego Turnieju Tenisa Stołowego – z udziałem w 2023 i 2024 r. ok. 40 osób z niepełnosprawnością z terenu Jaktorowa oraz z Warsztatów i DPS z terenu powiatu grodziskiego, – organizacji wieczerzy wigilijnej dla podopiecznych GOPS z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną, członków grupy samopomocowej (45 osób w 2023 r. i 35 osób w 2024 r.).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Centrum Usług Społecznych (CUS) w Milanówku. Odnosząc się do założeń Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Grodziskiego, CUS w Milanówku skoncentrowało swoje działania w zakresie wspierania potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w 4 obszarach: medycznym, rodzinnym, wspólnotowym i rehabilitacyjnym. W roku 2023 i 2024 r. realizowano następujące działania: – w obszarze medycznym: wczesne rozpoznanie, edukacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna i socjalna, hospitalizacja, wsparcie psychologiczne; – w obszarze rehabilitacyjnym: wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa, zaspokojenie potrzeb duchowych; – w obszarze rodzinnym: kształcenie poczucia odpowiedzialności za sprawowanie opieki nad chorą osobą bliską, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe; – w obszarze wspólnotowym: pełne uczestnictwo społeczne, unikanie dyskryminacji, przestrzeganie praw człowieka. W ramach działań w obszarze zdrowia psychicznego, na terenie Gminy Milanówek w 2023 r. zrealizowano: – specjalistyczne usługi opiekuńcze i psychiatryczne: • dla 3 osób z chorobą psychiczną (w wieku 18-30 lat – 1 os., w wieku 46-60 lat – 1 os., powyżej 60 lat – 1 os.), • dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – nie realizowano, • dla osób z autyzmem - nie realizowano, • dla 3 osób samotnie gospodarujących, • dla osób pozostających we wspólnym gospodarstwie – nie realizowano. <u>Rozliczenie liczby godzin za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze – przyznanych decyzją na 2023 rok:</u> – osoby z chorobą psychiczną: 146 godzin przyznanych (203 w 2022 r.), a 131 godzin zrealizowanych (177 w 2022 r.), – osoby z niepełnosprawnością intelektualną: brak godzin przyznanych (84 w 2022 r.), brak godzin zrealizowanych (73 w 2022 r.), – osoby z autyzmem: brak godzin przyznanych i zrealizowanych (dane są identyczne od 2020 r.). RAZEM: 146 godzin przyznanych (287 w 2022 r.), a 131 godzin zrealizowanych (250 w 2022 r.). W 2023 r. łączna kwota na realizację usług wynosiła 6435 zł (w 2021 r.: 13.431 zł, a w 2020 r. było to 21.297,50 zł).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Wysokość opłat za ww. usługi zależy od dochodu osoby samotnej lub osoby w rodzinie, od tego czy i o ile zostanie przekroczzone kryterium dochodowe, wynoszące 776 zł dla osoby samotnej oraz 600 zł dla osoby pozostającej w rodzinie. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowali w 2023 r. terapeuci zatrudnieni w ramach umowy zleconej przez CUS w Milanówku. Koszt 1 godziny wynosił 45,00 zł (w 2022 r. = 37 zł). Liczba osób korzystających z tego typu usług w porównaniu do lat ubiegłych nieco spadła. W ramach usług realizowano programy terapeutyczne usprawniające zaburzone funkcje organizmu. Osiągnięte efekty usług to: – promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie nawrotom choroby psychicznej, – kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji i przeciwdziałanie ich dyskryminacji. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to szczególny rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza z relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu. Inne działania wspierające osoby z zaburzeniami psychicznymi realizowane przez CUS w Milanówku w 2023 i 2024 roku to: – stworzenie w 2023 r. mieszkania wspomagane dla 4 osób dorosłych ze spektrum autyzmu, średnio i słabo funkcjonujących - z kadrą merytoryczną, z prowadzonymi zajęciami terapeutyczno-treningowymi w kierunku osiągnięcia samodzielności (<i>utworzono specjalny Dom treningowy o charakterze dziennego pobytu przy ul. Wylot 6 w Milanówku; remont objął m.in. budowę przyłączy i termomodernizację; zadanie zrealizowano w ramach projektu unijnego „Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek. Edycja 2” – z funduszy zewnętrznych, przy współpracy z wyłonioną w drodze konkursu Fundacją „Radości”</i>), – opracowanie w 2023 r. dokumentacji dla 9 mieszkańców Milanówka, korzystających z oferty SDŚ i Warsztatów Terapii Zajęciowej w Podkowie Leśnej, – coroczne zapewnianie transportu (dowozów) ww. osobom przez Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy KSN AW, – realizacja „Gminnego programu osłonowego w zakresie transportu osób niepełnosprawnych ze spektrum autyzmu na zajęcia integracyjne i terapeutyczne na lata 2024-2025” (realizacja od roku 2021; na realizację Programu przeznaczono w latach 2022-2023 kwotę 11 000 zł),

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze organizacji wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi: z Fundacją „Radośni” (wspierającą młodzież i pełnoletnie osoby z zaburzeniami spektrum autyzmu oraz ich rodziny - na terenie Milanówka i całego Powiatu Grodziskiego), jak również ze Stowarzyszeniem Dla Autyzmu (wspierającym osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi niepełnosprawnościami oraz ich rodziny w sprawach z zakresu: ochrony zdrowia, edukacji, rehabilitacji zawodowej, pracy i adaptacji w społeczeństwie ludzi zdrowych). W 2025 r. CUS w Milanówku kontynuuje politykę działań w obszarze profilaktycznym, edukacyjnym oraz opiekuńczym. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. W związku z obowiązkiem realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu, PCPR w Grodzisku Mazowieckim podjęło wiele działań uwzględnionych w harmonogramie na lata 2023-2024, w tym m.in.: <u>Prowadzenie punktu wsparcia dla rodzin z zaburzeniami psychicznymi oraz porad prawnych dla rodzin (poradnictwo specjalistyczne):</u> - psychologowie, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz prawnik organizowali: • spotkania indywidualne, terapeutyczne dla osób doświadczających problemów uniemożliwiających im pełnienie podstawowych ról społecznych, • spotkania dla rodzin doświadczających trudności związanych z wychowywaniem dzieci, śmiercią w rodzinie, przemocą, rozwodem lub separacją itp., • spotkania dorosłych i dzieci, przeżywających różnego rodzaju kłopoty i trudności w nawiązywaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, dorastaniem w rodzinie z problemem alkoholowym (trudne dzieciństwo, przeżycia traumatyczne), • spotkania z rodzicami w zakresie podwyższenia kompetencji rodzicielskich, • konsultacje dotyczące przemocy domowej (praca z osobami doświadczającymi przemocy domowej jak i osobami stosującymi przemoc domową). Ogółem z porad, terapii i wsparcia specjalistów PCPR skorzystało w 2023 roku 289 mieszkańców Powiatu Grodziskiego (w 2022 r.: 343 osoby, w 2021 r.: 657 osób, w 2020 r.: 580 osób, w 2019 r.: 789 osób),

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		w tym z pomocy: – specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy domowej – 18 osób, – dotyczącej porady psychologa – 216 osób, – psychologa dla osób dorosłych – 45 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 4 osoby (w 2022: 113 osób; w 2021: 83 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 6; w 2020: 104 osoby, w tym 5; w 2019: 149 osób, w tym 3), – psychologa do pracy z dziećmi i ich rodzinami – 171 osób (w 2022: 195 osób, w 2021: 480 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 11; w 2020: 394 osoby, w tym 18; w 2019: 492 osoby, w tym 25), – prawnika – 55 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 4 osoby (w 2022: 35 osób; w 2021: 94 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 6; w 2020: 63 osoby, w tym 4; w 2019: 122 osoby, w tym 20). W roku 2024 ogółem z porad, terapii i wsparcia specjalistów PCPR skorzystało 282 mieszkańców Powiatu Grodziskiego, w tym z pomocy: – specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy domowej – 33 osoby, – dotyczącej porady psychologa – 189 osób, – psychologa dla osób dorosłych – 61 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 6 osób – psychologa do pracy z dziećmi i ich rodzinami – 128 osób – prawnika – 60 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 0 osób. Ponadto PCPR udzielało w latach 2023-2024 wsparcia dla mieszkańców Powiatu poprzez: • organizację warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców chcących podwyższyć kompetencje rodzicielskie (14 uczestników w 2023 r. i 16 osób w 2024 r.), • organizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową (10 osób w 2023 r. i 12 osób w 2024 r.), • organizację spotkań dla rodziców zastępczych o charakterze grupy wsparcia, • organizowanie Powiatowego Przeglądu Twórczości Osób Niepełnosprawnych, w tym z niepełnosprawnością umysłową i psychiczną pt.: „Ogrody Integracji” (w latach sprawozdawczych odbyły się XVI i XVII edycja Przeglądu). W 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było inicjatorem i wykonawcą programu „Silni Rodzice – program wsparcia dla rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi”. Projekt współfinansowany był z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Zdrowia Psychicznego „Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2024”. Program był skierowany do rodziców z powiatu grodziskiego szukających pomocy w obliczu problemów psychicznych ich dzieci. W projekcie udział wzięło 20 osób, które skorzystały z zajęć indywidualnych i grupowych.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																																																																										
		Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności: 1) rozpatrywał wnioski o wydanie: – orzeczenia o niepełnosprawności (z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego oraz całościowych zaburzeń rozwojowych), w tym: • dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia, • dla osób, które ukończyły 16 rok życia, – orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień, – legitymacji osoby niepełnosprawnej, – karty parkingowej; 2) wydał orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi: – osobom po 16 roku życia <table><tr><th>Symbol przyczyny niepełnosprawności</th><th>Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2023</th><th>Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2024</th></tr><tr><td>01-U</td><td>13</td><td>9</td></tr><tr><td>02-P</td><td>116</td><td>104</td></tr><tr><td>12-C</td><td>51</td><td>42</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>180</td><td>155</td></tr></table> <table><tr><th rowspan="2">Symbol przyczyny niepełnosprawności</th><th>Stopień znaczny</th><th>Stopień umiarkowany</th><th>Stopień lekki</th></tr><tr><th colspan="3">Rok 2023</th></tr><tr><td>01-U</td><td>8</td><td>4</td><td>1</td></tr><tr><td>02-P</td><td>36</td><td>75</td><td>5</td></tr><tr><td>12-C</td><td>12</td><td>37</td><td>2</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>56</td><td>116</td><td>8</td></tr><tr><th rowspan="2">Symbol przyczyny niepełnosprawności</th><th>Stopień znaczny</th><th>Stopień umiarkowany</th><th>Stopień lekki</th></tr><tr><th colspan="3">Rok 2024</th></tr><tr><td>01-U</td><td>7</td><td>2</td><td>0</td></tr><tr><td>02-P</td><td>26</td><td>64</td><td>14</td></tr><tr><td>12-C</td><td>9</td><td>21</td><td>12</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>42</td><td>87</td><td>26</td></tr></table> Ogółem orzeczenia z symbolem 01-U, 02-P, 12-C: <table><tr><th rowspan="3">Podział ze względu na wiek</th><th colspan="4">Wiek</th></tr><tr><th>16-25</th><th>26-40</th><th>41-60</th><th>Powyżej 61</th></tr><tr><th colspan="4">Rok 2023</th></tr><tr><td>Ogółem</td><td>72</td><td>25</td><td>38</td><td>45</td></tr><tr><th rowspan="3">Podział ze względu na wiek</th><th colspan="4">Wiek</th></tr><tr><th>16-25</th><th>26-40</th><th>41-60</th><th>Powyżej 61</th></tr><tr><th colspan="4">Rok 2024</th></tr><tr><td>Ogółem</td><td>62</td><td>23</td><td>34</td><td>36</td></tr></table> <table><tr><th>Podział ze względu na płeć</th><th>Rok 2023</th><th>Rok 2024</th></tr><tr><td>Kobiety</td><td>79</td><td>77</td></tr><tr><td>Mężczyźni</td><td>101</td><td>78</td></tr></table>	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2023	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2024	01-U	13	9	02-P	116	104	12-C	51	42	RAZEM	180	155	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	Rok 2023			01-U	8	4	1	02-P	36	75	5	12-C	12	37	2	RAZEM	56	116	8	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	Rok 2024			01-U	7	2	0	02-P	26	64	14	12-C	9	21	12	RAZEM	42	87	26	Podział ze względu na wiek	Wiek				16-25	26-40	41-60	Powyżej 61	Rok 2023				Ogółem	72	25	38	45	Podział ze względu na wiek	Wiek				16-25	26-40	41-60	Powyżej 61	Rok 2024				Ogółem	62	23	34	36	Podział ze względu na płeć	Rok 2023	Rok 2024	Kobiety	79	77	Mężczyźni	101	78
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2023	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2024																																																																																																										
01-U	13	9																																																																																																										
02-P	116	104																																																																																																										
12-C	51	42																																																																																																										
RAZEM	180	155																																																																																																										
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki																																																																																																									
	Rok 2023																																																																																																											
01-U	8	4	1																																																																																																									
02-P	36	75	5																																																																																																									
12-C	12	37	2																																																																																																									
RAZEM	56	116	8																																																																																																									
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki																																																																																																									
	Rok 2024																																																																																																											
01-U	7	2	0																																																																																																									
02-P	26	64	14																																																																																																									
12-C	9	21	12																																																																																																									
RAZEM	42	87	26																																																																																																									
Podział ze względu na wiek	Wiek																																																																																																											
	16-25	26-40	41-60	Powyżej 61																																																																																																								
	Rok 2023																																																																																																											
Ogółem	72	25	38	45																																																																																																								
Podział ze względu na wiek	Wiek																																																																																																											
	16-25	26-40	41-60	Powyżej 61																																																																																																								
	Rok 2024																																																																																																											
Ogółem	62	23	34	36																																																																																																								
Podział ze względu na płeć	Rok 2023	Rok 2024																																																																																																										
Kobiety	79	77																																																																																																										
Mężczyźni	101	78																																																																																																										

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																																																																
		<table><tr><th rowspan="3">Podział ze względu na wykształcenie</th><th colspan="5">Wykształcenie</th></tr><tr><th>mniej niż podstawowe</th><th>podstawowe</th><th>zasadnicze</th><th>średnie</th><th>wyższe</th></tr><tr><th colspan="5">Rok 2023</th></tr><tr><td>Ogółem</td><td>58</td><td>40</td><td>20</td><td>44</td><td>18</td></tr><tr><th rowspan="3">Podział ze względu na wykształcenie</th><th colspan="5">Wykształcenie</th></tr><tr><th>mniej niż podstawowe</th><th>podstawowe</th><th>zasadnicze</th><th>średnie</th><th>wyższe</th></tr><tr><th colspan="5">Rok 2024</th></tr><tr><td>Ogółem</td><td>33</td><td>55</td><td>20</td><td>31</td><td>16</td></tr></table> Ilość osób pozostających w zatrudnieniu, na dzień wydania orzeczenia: 9 osób. – dzieciom przed 16 rokiem życia (z całościowymi Zaburzeniami Rozwoju – Autyzmem dziecięcym, Autyzmem atypowym, Zespołem Retta, Zespołem Hellera, Zespołem Aspergera) a) ilość i rodzaj orzeczeń: <table><tr><th>Symbol przyczyny niepełnosprawności</th><th>Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2023</th><th>Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2024</th></tr><tr><td>01-U</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>02-P</td><td>5</td><td>5</td></tr><tr><td>12-C</td><td>151</td><td>140</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>157</td><td>146</td></tr></table> b) wiek, płeć – ogółem orzeczenia z ww. symbolami: <table><tr><th rowspan="3">Podział ze względu na wiek orzekanych</th><th colspan="3">Wiek</th></tr><tr><th>0-3</th><th>4-7</th><th>8-16</th></tr><tr><th colspan="3">Rok 2023</th></tr><tr><td>Ogółem</td><td>20</td><td>54</td><td>83</td></tr><tr><th rowspan="3">Podział ze względu na wiek orzekanych</th><th colspan="3">Wiek</th></tr><tr><th>0-3</th><th>4-7</th><th>8-16</th></tr><tr><th colspan="3">Rok 2024</th></tr><tr><td>Ogółem</td><td>20</td><td>53</td><td>73</td></tr></table> <table><tr><th>Podział ze względu na płeć</th><th>Rok 2023</th><th>Rok 2024</th></tr><tr><td>Kobiety</td><td>49</td><td>42</td></tr><tr><td>Mężczyźni</td><td>108</td><td>104</td></tr></table> Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Maz.	Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie					mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Rok 2023					Ogółem	58	40	20	44	18	Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie					mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Rok 2024					Ogółem	33	55	20	31	16	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2023	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2024	01-U	1	1	02-P	5	5	12-C	151	140	RAZEM	157	146	Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek			0-3	4-7	8-16	Rok 2023			Ogółem	20	54	83	Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek			0-3	4-7	8-16	Rok 2024			Ogółem	20	53	73	Podział ze względu na płeć	Rok 2023	Rok 2024	Kobiety	49	42	Mężczyźni	108	104
Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																																																																																																	
	mniej niż podstawowe	podstawowe		zasadnicze	średnie	wyższe																																																																																												
	Rok 2023																																																																																																	
Ogółem	58	40	20	44	18																																																																																													
Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																																																																																																	
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe																																																																																													
	Rok 2024																																																																																																	
Ogółem	33	55	20	31	16																																																																																													
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2023	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2024																																																																																																
01-U	1	1																																																																																																
02-P	5	5																																																																																																
12-C	151	140																																																																																																
RAZEM	157	146																																																																																																
Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek																																																																																																	
	0-3	4-7	8-16																																																																																															
	Rok 2023																																																																																																	
Ogółem	20	54	83																																																																																															
Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek																																																																																																	
	0-3	4-7	8-16																																																																																															
	Rok 2024																																																																																																	
Ogółem	20	53	73																																																																																															
Podział ze względu na płeć	Rok 2023	Rok 2024																																																																																																
Kobiety	49	42																																																																																																
Mężczyźni	108	104																																																																																																

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	W poprzednich latach cyklicznie odbywały się na terenie Powiatu Grodziskiego coroczne marsze p. h.: „Różni a Równi”, promujące akceptację niepełnosprawności intelektualnej, fizycznej i psychicznej – organizowane pod patronatem Starosty Grodziskiego, Naukowej Sekcji Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej. Imprezie towarzyszyły wystawy prac plastycznych i rękodzielniczych oraz występy artystyczne i zajęcia z animatorem kultury. W 2023 r. w ramach określonego zadania Powiat Grodziski udzielił m. in. dofinansowania na organizację szkolenia dla opiekunów osób ze spektrum autyzmu, realizowanego w formie dwudniowych warsztatów w dniach: 20.05.2023 r. oraz 03.06.2023 r. przez Stowarzyszenie dla Autyzmu z Grodziska Mazowieckiego (kwota 5000 zł). Powiat wspierał akcje organizowane przez PSSE w Grodzisku Mazowieckim we współpracy z innymi podmiotami, związanych z projektami „PSSE otwarta na potrzeby mieszkańców powiatu grodziskiego” oraz „Działania edukacyjne” (kwota 5 000 zł). Od stycznia 2023 r. Powiat podejmował działania w kierunku wyszukania odpowiedniego pomieszczenia w dogodnej lokalizacji, z przeznaczeniem do adaptacji na Oddział Dzienny CZP-II kierowany przez prof. Jonathana Britmanna. CZP-II realizował wówczas zadania jako podmiot niepubliczny związany kontraktem na świadczenie usług z NFZ. Z uwagi na konieczność jednoczesnego spełnienia wielu wymagań technicznych (Sanepidu, Straży Pożarnej i NFZ) temat wyszukania pomieszczenia był kontynuowany w ciągu kilku miesięcy. Na przełomie 2023 i 2024 r. Oddział Dzienny CZP-II rozpoczął swoją działalność w Grodzisku Mazowieckim przy ul. Żydowskiej 19 (III piętro). W 2024 r. Powiat Grodziski kontynuując działania wspierające projekty, które miały służyć rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dofinansował m.in. organizację spotkań dla grupy wsparcia dla rodzin osób ze spektrum autyzmu oraz szkolenia z komunikacji alternatywnej dla opiekunów, terapeutów i nauczycieli osób ze spektrum autyzmu – tj. projekty realizowane przez Stowarzyszenie dla Autyzmu).
3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. W okresie sprawozdawczym (w latach 2023-2024) PCPR uczestniczyło w serii cyklicznych, informacyjno-edukacyjnych audycji radiowych realizowanych we współpracy Starostwa Powiatu Grodziskiego z grodziskim Radiem Bogoria. Wspomniane audycje wykorzystano m.in. w celach: – informowania na bieżąco o realizowanych przez PCPR programach, skierowanych do osób niepełnosprawnych, w tym także do osób dotkniętych lub zagrożonych chorobą psychiczną.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– dotarcia z treściami informacyjno-edukacyjnymi z zakresu działania PCPR do ogółu mieszkańców Powiatu Grodziskiego, jak i członków grup społecznych, które w szczególności oddziałują na społeczność lokalną (osoby chorujące i ich rodziny, uczniowie, studenci, lokalni decydenci, profesjonalści, w tym pracownicy socjalni), – upowszechniania informacji i wiedzy dedykowanej głównie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom – m.in. na tematy dotyczące: • realizacji przez Powiat Grodziski programu „Aktywny samorząd” (finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wycelowanego na wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo jego beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji); w 2023 r. z Programu korzystało 12 osób dorosłych i 1 dziecko z zaburzeniami psychicznymi, a w roku 2024 – 11 osób dorosłych i 1 dziecko, • udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym (w tym z zaburzeniami psychicznymi) w postaci dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, a także do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w ramach zadań ustawowych; w roku 2023 ze środków PFRON w wymienionym zakresie korzystało 48 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi i 25 dzieci, a w roku kolejnym – 16 osób dorosłych i 24 dzieci, • realizacji w Powiecie Grodziskim programu rządowego – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (program finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego i miał na celu wsparcie osoby niepełnosprawnej w funkcjonowaniu w życiu społecznym, umożliwiając m.in. pomoc w dotarciu do placówek terapeutycznych, rehabilitacyjnych, urzędów, lekarzy oraz wszelkich dóbr kultury); w roku 2023 ze wsparcia asystenta korzystało 17 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 10 dzieci do 16 roku życia, a w 2024 r. – 30 osób dorosłych i 12 dzieci do 16 roku życia, • organizacji „Zajęć klubowych w WTZ” – wspierających w 2023 r. łącznie 28 osób (w 2024 r. 10 osób), w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji; w realizację programu zaangażowane były środki PFRON (5 godzin zajęć miesięcznie), natomiast dzięki współpracy i środkom finansowym Powiatu Grodziskiego i gmin pochodzenia uczestników umożliwiono osobom zakwalifikowanym do programu udział w zajęciach w dużo szerszym zakresie, tj. przez 8 godzin dziennie w dni robocze,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																												
		• realizacji programu: „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta (w celu podniesienia poziomu niezależności absolwentów oraz ułatwienia im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania) – 0 osób z zaburzeniami psychicznymi, • realizacji programu: „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie (w celu podniesienia poziomu niezależności absolwentów oraz ułatwienia im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych) – 0 osób z zaburzeniami psychicznymi. Powyższe informacje były cyklicznie podawane w audycjach radiowych dla wszystkich mieszkańców Powiatu Grodziskiego.																																												
Cel szczegółowy: 3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.																																														
1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim. Dane dotyczące wskazanego obszaru przedstawiały się w 2023 i 2024 roku następująco: <table><tr><th colspan="4">Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.</th></tr><tr><th rowspan="2">Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P</th><th colspan="2">Liczba osób</th><th rowspan="2">ogółem</th></tr><tr><th>bezrobotni</th><th>poszukujący pracy</th></tr><tr><td>upośledzenie umysłowe</td><td>6</td><td>0</td><td>6</td></tr><tr><td>choroby psychiczne</td><td>35</td><td>2</td><td>37</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>41</td><td>2</td><td>43</td></tr></table> <table><tr><th colspan="4">Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r.</th></tr><tr><th rowspan="2">Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P</th><th colspan="2">Liczba osób</th><th rowspan="2">ogółem</th></tr><tr><th>bezrobotni</th><th>poszukujący pracy</th></tr><tr><td>upośledzenie umysłowe</td><td>7</td><td>0</td><td>7</td></tr><tr><td>choroby psychiczne</td><td>35</td><td>4</td><td>39</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>42</td><td>4</td><td>46</td></tr></table> Łącznie w 2023 r. i 2024 r. w ewidencji PUP zarejestrowanych było 89 osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym: 83 osoby niepełnosprawne bezrobotne oraz 6 osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu). W latach 2023-2024 osoby niepełnosprawne bezrobotne oraz poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu z zaburzeniami psychicznymi skorzystały z następujących form wsparcia, w tym:	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.				Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem	bezrobotni	poszukujący pracy	upośledzenie umysłowe	6	0	6	choroby psychiczne	35	2	37	RAZEM	41	2	43	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r.				Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem	bezrobotni	poszukujący pracy	upośledzenie umysłowe	7	0	7	choroby psychiczne	35	4	39	RAZEM	42	4	46
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.																																														
Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem																																											
	bezrobotni	poszukujący pracy																																												
upośledzenie umysłowe	6	0	6																																											
choroby psychiczne	35	2	37																																											
RAZEM	41	2	43																																											
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r.																																														
Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem																																											
	bezrobotni	poszukujący pracy																																												
upośledzenie umysłowe	7	0	7																																											
choroby psychiczne	35	4	39																																											
RAZEM	42	4	46																																											

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																			
		- w 2023 r. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus 1 osoba niepełnosprawna bezrobotna z zaburzeniami psychicznymi została skierowana na szkolenie indywidualne „Kurs kierowców wózków specjalizowanych kat. I WJO ze zmiennym wysięgnikiem i operatorem podnoszonym wraz z ładunkiem”; - w 2023 r. ze środków PFRON 1 osoba poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu odbyła szkolenie indywidualne w zakresie „Monter instalacji sanitarnych, wodno-kanalizacyjnych i C.O.”; - w 2024 r. ze środków Funduszu Pracy 1 osoba niepełnosprawna bezrobotna z zaburzeniami psychicznymi została skierowana na szkolenie indywidualne „Podnoszenie kompetencji cyfrowych”; - w 2024 r. w ramach programu regionalnego „Mazowsze 2024 – bezrobotni powyżej 50 roku życia” ze środków Funduszu Pracy 1 osoba niepełnosprawna bezrobotna z zaburzeniami psychicznymi została zatrudniona w ramach prac interwencyjnych na stanowisku: konserwator nieruchomości.																																																			
		<table><tr><th>Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P</th><th>Liczba osób</th><th>Efekt (podjęcie zatrudnienia)</th></tr><tr><td colspan="3">2023 rok</td></tr><tr><td>1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych</td><td>1</td><td>-</td></tr><tr><td>- poradnictwo zawodowe</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- staże</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- szkolenia</td><td>1</td><td>-</td></tr><tr><td>- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>- poradnictwo zawodowe</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- staże</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- szkolenia</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>- prace interwencyjne</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- roboty publiczne</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- prace społecznie użyteczne</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>RAZEM (poz. 1 i 2)</td><td>2</td><td>1</td></tr></table>	Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)	2023 rok			1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	1	-	- poradnictwo zawodowe	-	-	- staże	-	-	- szkolenia	1	-	- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1	1	- poradnictwo zawodowe	-	-	- staże	-	-	- szkolenia	1	1	- prace interwencyjne	-	-	- roboty publiczne	-	-	- prace społecznie użyteczne	-	-	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	RAZEM (poz. 1 i 2)	2	1
Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)																																																			
2023 rok																																																					
1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	1	-																																																			
- poradnictwo zawodowe	-	-																																																			
- staże	-	-																																																			
- szkolenia	1	-																																																			
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-																																																			
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-																																																			
2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1	1																																																			
- poradnictwo zawodowe	-	-																																																			
- staże	-	-																																																			
- szkolenia	1	1																																																			
- prace interwencyjne	-	-																																																			
- roboty publiczne	-	-																																																			
- prace społecznie użyteczne	-	-																																																			
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-																																																			
RAZEM (poz. 1 i 2)	2	1																																																			

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																			
		<table><tr><th>Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P</th><th>Liczba osób</th><th>Efekt (podjęcie zatrudnienia)</th></tr><tr><td></td><td colspan="2">2024 rok</td></tr><tr><td>1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- poradnictwo zawodowe</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- staże</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- szkolenia</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</td><td>2</td><td>1</td></tr><tr><td>- poradnictwo zawodowe</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- staże</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- szkolenia</td><td>1</td><td>-</td></tr><tr><td>- prace interwencyjne</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>- roboty publiczne</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- prace społecznie użyteczne</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>RAZEM (poz. 1 i 2)</td><td>2</td><td>1</td></tr></table>	Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)		2024 rok		1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	-	-	- poradnictwo zawodowe	-	-	- staże	-	-	- szkolenia	-	-	- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	2	1	- poradnictwo zawodowe	-	-	- staże	-	-	- szkolenia	1	-	- prace interwencyjne	1	1	- roboty publiczne	-	-	- prace społecznie użyteczne	-	-	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	RAZEM (poz. 1 i 2)	2	1
Rodzaj wsparcia dla osób Zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)																																																			
	2024 rok																																																				
1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	-	-																																																			
- poradnictwo zawodowe	-	-																																																			
- staże	-	-																																																			
- szkolenia	-	-																																																			
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-																																																			
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-																																																			
2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	2	1																																																			
- poradnictwo zawodowe	-	-																																																			
- staże	-	-																																																			
- szkolenia	1	-																																																			
- prace interwencyjne	1	1																																																			
- roboty publiczne	-	-																																																			
- prace społecznie użyteczne	-	-																																																			
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-																																																			
RAZEM (poz. 1 i 2)	2	1																																																			
2.	Prowadzenie kampanii szkoleniowo- informacyjnej adresowanej do pracodawców promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim W danym zakresie PUP prowadził m.in. pośrednictwo pracy dla osób z zaburzeniami, z którego w 2023 r. skorzystały 43 osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym: 2 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu oraz 41 osób niepełnosprawnych bezrobotnych. W 2024 roku pośrednictwem pracy objęto 46 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym: 4 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu oraz 42 osoby niepełnosprawne bezrobotne. W efekcie ww. działań 22 osoby niepełnosprawne bezrobotne oraz poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu z upośledzeniem umysłowym oraz z chorobami psychicznymi podjęły zatrudnienie, w tym: w 2023 roku: 12 osób, w 2024 roku: 10 osób. W maju 2023 r. oraz w październiku 2023 r. osoby z upośledzeniem umysłowym oraz z chorobami psychicznymi uczestniczyły w Grodziskich Targach Pracy. Również w maju 2024 r. oraz w październiku 2024 r. w Grodziskich Targach Pracy uczestniczyły osoby z tego samego rodzaju problemami. W dniu 4 września 2024 r. w grodziskiej Mediatece po raz pierwszy odbyły się Targi Równych Szans dla osób z niepełnosprawnościami. W targach udział wzięło 25 wystawców, w tym: 11 firm, 12 instytucji i 2 agencje pracy. Targi Równych Szans dla osób z niepełnosprawnościami miały na celu stworzenie otoczenia sprzyjającego integracji zawodowej oraz umożliwienia osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności znalezienia odpowiedniego zatrudnienia. W targach uczestniczyło ponad 170 osób.																																																			

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja		
		Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)
			2023	
		1. <u>Aktywizacja zawodowa</u> w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	2	1
		- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe	2	1
		2. <u>Aktywizacja zawodowa</u> w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	41	11
		- pośrednictwo pracy	41	11
		- poradnictwo zawodowe*	6	0
		RAZEM (poz.1 i 2)	43	12
		Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)
			2024	
		1. <u>Aktywizacja zawodowa</u> w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	-	-
		- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe	4	-
		2. <u>Aktywizacja zawodowa</u> w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	42	10
		- pośrednictwo pracy	42	10
		- poradnictwo zawodowe*	7	0
		RAZEM (poz.1 i 2)	46	10
		* osoby objęte poradnictwem zawodowym to te same osoby co zostały wykazane w pośrednictwie pracy.		
		Cel szczegółowy: 4. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.		
1.	Powołanie lub kontynuacja lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu.	Uchwałą nr 649/2017 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 18.10.2017 r. ustalono 15-to osobowy skład Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim. Uchwałą nr 872/2018 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 08.11.2018 r. zmieniono skład osobowy (na 16 osób), włączając do Zespołu Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim oraz Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Maz. Uchwałą nr 252/2020 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 08.01.2020 r. zmieniono skład osobowy (na 15 osób), wyłączając Panią Annę Świątkowską, przewodniczącą Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim oraz Panią Barbarę Madzelan-Sadoś, p.o. Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Grodziskiego. Do Zespołu włączono Pana Krzysztofa Markowskiego – Członka Zarządu Powiatu Grodziskiego.		

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Uchwałą nr 401/2020 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 30.09.2020 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu i wprowadzono dodatkowe zapisy dotyczące zasad działania Zespołu i sposobu prowadzenia posiedzeń. Uchwałą nr 652/2021 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 15.12.2021 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu. Straciły moc uchwały wymienione powyżej. Uchwałą nr 1182/2024 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 28.02.2024 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu, tym samym straciła moc ww. uchwała nr 652/2021. W dniu 11.09.2024 r., uchwałą nr 99/2024 Zarząd Powiatu Grodziskiego dokonał kolejnej aktualizacji składu Zespołu. Przewodniczącą Zespołu została Pani Agnieszka Gryzik, Członkini Zarządu Powiatu. Moc utraciła ww. uchwała nr 1182/2024.
2.	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń CZP.	Zespół Koordynujący Realizację Programu, opracował lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022, przyjęty uchwałą nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego, w dniu 27.02.2018 r. Z końcem 2022 r. powyższy Program przestał obowiązywać. W dniu 30.11.2023 r. weszły w życie nowe przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.10.2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, na podstawie których podjęte zostały prace w kierunku opracowania i wdrożenia w Powiecie Grodziskim w 2024 r., Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na kolejny kilkuletni okres. Do czasu przyjęcia przez Radę Powiatu Grodziskiego (uchwałą nr 37/VI/24 z dnia 26.09.2024 r.) nowego Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 – począwszy od 01.01.2023 r. w Powiecie Grodziskim realizowana była polityka przyjęta w poprzednim Programie.
3.	Realizacja, koordynowanie oraz monitorowanie lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	W 2021 i 2022 roku, ze względu na zagrożenie pandemiczne COVID-19 i realizację zwiększonej ilości zadań przez samorządy i ich jednostki organizacyjne w 2023, odstąpiono od przeprowadzania spotkań Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim. Mimo to, omawiano na bieżąco istotne sprawy. W 2024 r. posiedzenia Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego odbyły się dwukrotnie: w dniu 15.02.2024 r. oraz w dniu 09.10.2024 r. Podmioty realizujące politykę przyjętą w Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz ich koordynatorzy rozpoznawali lokalne potrzeby, dostosowywali do nich działania i finansowanie, wykonywali wymaganą sprawozdawczość. Do połowy marca 2024 r. podmioty te złożyły częściowe sprawozdania z realizacji zadań w 2023 roku i na bazie ww. sprawozdań opracowane zostało zbiorcze sprawozdanie roczne z realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim – za 2023 rok.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		W roku 2025 r., sprawozdania częściowe obejmujące po zmianie przepisów okres dwóch ostatnich lat, ww. podmioty przekazywały do Starostwa Powiatu Grodziskiego do dnia 08.05.2025 r. Na bazie zebranych danych sporządzono dwuletnie sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim – za 2023 r. i 2024 r.
4.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej).	Pierwszy „Informator o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Grodziskim” został opracowany, przekazany do wszystkich podmiotów realizujących Program, podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Powiatu Grodziskiego (w zakładce Ochrona Zdrowia), na stronie PCPR i PUP oraz wysłany do Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w dniu 29.12.2017 r. Do końca grudnia każdego następnego roku (w tym w latach 2023-2024) dokonywana była aktualizacja zapisów ww. Informatora. Ostatnio Informator zaktualizowano w dniu 31.12.2024 r., natomiast w 2023 r. – w dniu 21.12.2023 r. Jego zaktualizowaną wersję podano do publicznej wiadomości w sposób wskazany powyżej. Treść Informatora została zamieszczona w wersji elektronicznej na stronie internetowej Starostwa Powiatu Grodziskiego – w kolejno rozwijalnych zakładkach: „Powiat”, „Ochrona zdrowia”, „Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego”.
II. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do potrzeb.		
Cel szczegółowy: 1. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.		
1.	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim W ramach tego obszaru działań, w 2023 i 2024 roku: – kontynuowano prowadzenie diagnoz, konsultacji i porad psychoterapeutycznych oraz indywidualnej psychoterapii, – zajmowano się zaburzeniami ze spektrum autyzmu, gotowości szkolnej i wspomagania rozwoju mowy, – utrzymywano stałą współpracę z Poradniami Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, – wydawano orzeczenia i opinie, w tym: dotyczące autyzmu i zespołu Aspergera oraz wczesnego wspomagania rozwoju, – w ramach promocji działań na rzecz zdrowia psychicznego prowadzone były działania informacyjne (cykliczne audycje radiowe z udziałem specjalistów Poradni, publikacje materiałów psychoedukacyjnych na stronie internetowej Poradni). Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim – podejmował w 2023 r. i w 2024 r. w danym zakresie, m.in. takie działania jak: – w 2023 r.: świadczenie wsparcia 2 psychologów dziecięcych (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – jeden z psychologów w roku 2023 udzielił 576 konsultacji dla 288 osób, drugi pracował 20 h/m-cznie i udzielił rocznie 240 konsultacji dla 85 osób;

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– w 2024 r.: udzielenie wsparcia 2 psychologów dziecięcych (w ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego) – jeden z psychologów w roku 2024 udzielił 576 konsultacji dla 144 osób natomiast drugi psycholog dziecięcy pracował max. 48 h/m-cznie i udzielił rocznie 211 konsultacji dla 89 osób; – w 2023 r. i 2024 r.: podejmowanie działań profilaktycznych przez „Pedagogów ulicy” (realizacja projektu przy współpracy z 2 zatrudnionymi streetworkerami, prowadzącymi w środowisku otwartym zajęcia skierowane dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym; pedagodzy pracowali po 48 godzin miesięcznie każdy, tj. po 576 godzin rocznie każdy, czyli 1152 godziny w okresie dwóch lat 2023-2024); – zorganizowanie w 2023 r. 3 cykli 30-godzinnych warsztatów dla rodziców i wychowawców pn.: „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” oraz 1 cyklu zajęć „Rodzeństwo bez rywalizacji” (zajęcia według rekomendacji Ośrodka Rozwoju Edukacji prowadzone były dla czterech 14-osobowych grup); – zorganizowanie w 2024 r. 3 cykli 30-godzinnych warsztatów dla rodziców i wychowawców pn.: „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” dla grupy 10/15 osobowych, łącznie udział wzięło 228 osób; – zorganizowanie w 2024 r. 1 cyklu (10 spotkań po 3 godziny) ph. „Szkola dla rodziców i wychowawców – Jak mówić do nastolatków” oraz „Szkola dla rodziców i wychowawców - Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby dzieci nas słuchały” dla grupy 10/15 osobowych, łącznie udział wzięły 103 osoby; – organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin rozbitych, alkoholowych, niewydołnych wychowawczo, w trudnej sytuacji materialnej, z terenu Gminy Grodzisk Mazowiecki, głównie dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze do świetlic (w 2023 r. miejscem wypoczynku dla 84 dzieci były Łazy nad morzem; w 2024 r. miejscem wypoczynku dla 90 dzieci było Grzybowo nad morzem). GOPS w Jaktorowie w latach 2023-2024 we współpracy z Zespołami Szkół w Jaktorowie i Międzyborowie – zapewniał wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez: – skierowanie 152 uczniów w 2023 r. i 68 uczniów w 2024 r. do poradni psychologiczno-pedagogicznej (w 2022 r.: 124, w 2021 r.: 83), – wydanie 182 opinii w 2023 r. i 123 opinii w 2024 r. nt. funkcjonowania uczniów oraz o potrzebie wspomagania ich rozwoju (w 2022 r.: 161, w 2021 r.: 194), – realizację 68 w 2023 r., a 83 w 2024 r. - orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnym nauczaniu i innych (w 2022 r. – 74, w 2021 r. – 76), – pomoc psychologiczną, którą objęto 1022 uczniów w 2023 r. i 1011 uczniów w 2024 r. (720 w 2022 r., 614 w 2021 r.),

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– pomoc pedagogiczną, którą objęto wszystkie przedszkolaki oraz dzieci i młodzież ze szkół gminnych, co stanowiło 1980 osób w 2023 r. i 2058 osób w 2024 r. (2027 osób w 2022 r., 1983 osoby w 2021 r.). Ponadto GOPS w Jaktorowie we współpracy ze szkołami gminnymi realizował warsztaty i szkolenia dla uczniów i nauczycieli szkół gminnych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, tj.: • w 2023 r.: – warsztaty profilaktyczne pn.: „Równowaga i zdrowie psychiczne” (dla ok. 204 uczniów klas: III i IV szkół podstawowych, 8 oddziałów), – szkolenie dla nauczycieli pn. „Zaburzenia depresyjne i lękowe u dzieci i młodzieży – co nauczyciel wiedzieć powinien” (dla 80 nauczycieli). • w 2024 r.: – warsztaty profilaktyczne pn. „Wsparcie emocjonalne dzieci w trudnych sytuacjach”: dla 4 oddziałów, ok. 65 uczniów klas IV szkoły podstawowej, – warsztaty profilaktyczne pn. „Złość i gniew czyli jak radzić sobie z emocjami” oraz pn. „Poczucie własnej wartości”: dla 12 oddziałów, 267 uczniów klas III, IV, V szkoły podstawowej, – szkolenie profilaktyczne dla ok. 200 rodziców uczniów klas I-III w zakresie efektywnej komunikacji, eliminacji zachowań agresywnych oraz problematyki uzależnień od nowych technologii. W ramach poradnictwa psychologicznego: – psycholog zatrudniony w GOPS Jaktorów udzielił w 2023 r. porad i konsultacji 122 rodzinom w 2023 r. (w tym 430 osobom), a w 2024 r. udzielił 360 porad i konsultacji (w tym 163 osobom dorosłym, 82 dzieciom i młodzieży, 35 rodzinom) najczęściej z uwagi na opóźnienia rozwojowe i zaburzenia zachowań, konflikty rodzinne, stany depresyjne, traumatyczne sytuacje, problemy uzależnienia, przemoc i trudności rodzicielskie (w 2022 r. – 202 osobom), – w ramach działania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych (z ramienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie) - terapeuta PI-K udzielił w 2023 r. - 145, a w 2024 r. - 211 porad i konsultacji osobistych oraz porad telefonicznych osobom uzależnionym i współuzależnionym (w 2022 r. – 150, w 2021 r. – 305). GOPS w Jaktorowie dodatkowo: – realizował, koordynował i monitorował wspólnie z podmiotami realizującymi Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego, rozeznając potrzeby i dostosowując do nich działania, finansowanie oraz sprawozdawczość.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		Poradnia Leczenia Uzależnień w Grodzisku Mazowieckim W Poradni Leczenia Uzależnień zakres świadczeń terapeutycznych obejmował w 2023 r. i w 2024 r.: – realizację programu psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i hazardu, – realizację programu psychoterapii dla osób żyjących w bliskich związkach z osobą uzależnioną, tzn. osób współuzależnionych, – pomoc osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych w celu znalezienia odpowiedniej placówki zajmującej się danym problemem (np. dzieci z rodzin alkoholowych wykorzystywane seksualnie; przemoc w rodzinie), – kierowanie pacjentów uzależnionych na leczenie stacjonarne do szpitali specjalistycznych, – inne niewymienione zaburzenia zachowań. Skierowano łącznie kilkanaście osób do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych. Leczono w Poradni, m.in.: – z powodu używania szkodliwego (F10.1) – w 2023 r. 20 osób, w 2024 r. 8 osób, – z powodu zespołu uzależnienia (F10.2) – w 2023 r. 221 osób, w 2024 r. 256 osób, – z powodu substancji pobudzających (F15.2) – w 2023 r. 3 osoby, w 2024 r. nie leczono nikogo, – z powodu substancji psychoaktywnych (F19.2) – w 2023 r. 78 osób, w 2024 r. 94 osoby.
2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	W ramach tego obszaru działań, w 2023 i 2024 roku w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim: – realizowano działania diagnostyczne, udzielano konsultacji i porad psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, z zakresu integracji sensorycznej; psychoterapeutycznych oraz badania przesiewowe słuchu; – wydawano opinie oraz informacje po przeprowadzonych badaniach; – zespół orzekający działający przy poradni wydawał orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, potrzebie nauczania indywidualnego, opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju; – prowadzono terapie indywidualne i grupowe oraz zajęcia specjalistyczne; – prowadzono warsztaty dla rodziców i nauczycieli; – prowadzono działania z zakresu doradztwa zawodowego; – utrzymywano stałą współpracę ze szkołami i przedszkolami; – w ramach promocji działań na rzecz zdrowia psychicznego prowadzone były kampanie informacyjne i profilaktyczne. <u>Wskaźniki monitorujące w latach 2023-2024 (realizacja ciągła, zgodnie z harmonogramem):</u> – liczba przyjętych dzieci i młodzieży: 6052 – poradnictwo i konsultacje dla rodziców: 7820 – poradnictwo i konsultacje dla uczniów: 3830

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– diagnoza psychologiczna: 6238 – diagnoza pedagogiczna: 6052 – diagnoza logopedyczna: 2003 – diagnoza integracji sensorycznej: 400 – terapia psychologiczna: 346 – psychoterapia: 180 – terapia SI: 7 – terapia pedagogiczna: 61 – terapia logopedyczna: 259 – doradztwo zawodowe: 8 – liczba wydanych opinii: 2159 – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego: 1308 – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania: 205 – liczba opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju: 241 – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych: 3 <u>Najczęściej zgłaszane problemy:</u> – trudności w uczeniu się, – trudności w zakresie funkcjonowania emocjonalno-społecznego (zaburzenia nastroju, zaburzenia depresyjne, trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania, samookaleczenia), – opóźniony rozwój mowy. Ponadto w roku 2023 i 2024 zrealizowano następujące działania: 1. Współpraca z nauczycielami i dyrektorami szkół w zakresie analizy potrzeb dzieci i młodzieży: 1) porady i konsultacje indywidualne – łącznie 67 w 2023 i 2024 r. (w 2023 r.: 48, w 2022 r.: 139, w 2021 r.: 21), 2) dyżury konsultacyjne w szkołach i przedszkolach – łącznie 120 w 2023 i 2024 r. (w 2023 r.: 45, w 2022 r.: 88, w 2021 r.: 40), 3) udział specjalistów PP-P w radach pedagogicznych – łącznie 4 w 2023 i 2024 r. (w 2023 r.: 2, w 2022 r.: 1, w 2021 r.: 4), 3) udział specjalistów z PP-P w spotkaniach zespołów opracowujących IPET, analiza potrzeb uczniów – łącznie 8 w 2023 r. i 2024 r. (w 2023 r.: 5, w 2022 r.: 2, w 2021 r.: 5). 2. Dzień Otwarty w Poradni „Dzień Pierwszaka” – dzień porad dla rodziców i opiekunów przyszłych uczniów klas pierwszych. W tym dniu można było skorzystać z porady specjalisty (pedagoga, psychologa, logopedy, terapeuty SI) oraz umówić się na diagnozę gotowości szkolnej.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		3. Działania informacyjne, promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży: 1) wystąpienie przedstawiciela PP-P na konferencji „Zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci i młodzieży”, organizowanej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim, 2) udział w pogadankach w radiu Bogoria w zakresie tematyki: – Rozwój emocjonalny dziecka w kontekście rozwodu. Część 1 i 2. – Jak pomóc dzieciom w rozwoju mowy – komunikacja społeczna. – Autyzm. – Bezpieczne wakacje. Część 1 i 2. – Problemy wieku adolescencji. – Wędzidełko podjęzykowe – podcinać czy nie? – Rozwój dzieci w wieku przedszkolnym. 4. Wzbogacenie oferty poradni o diagnozę neuropsychologiczną. W roku 2023 zasoby Poradni wzbogaciły się o narzędzie do Neuropsychologicznej Diagnozy Dziecka NDD. Metoda jest przeznaczona do badania dzieci z problemami rozwojowymi, które coraz częściej szukają pomocy w Poradni. 5. „Szkoła dla rodziców” – cykl warsztatów wychowawczych: 3 grupy. 6. Projekt „Profesjonali w Pomaganiu” szkolenia i superwizje dla psychologów szkół i poradni z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. 7. Warsztaty profilaktyczne i psychoedukacyjne organizowane w szkołach (asertywność, profilaktyka uzależnień, kryzys zdrowia psychicznego) – 3 szkoły (ok. 180 uczniów). 8. Poszerzenie bazy PP-P. W roku szkolnym 2023/2024 powstał dodatkowy gabinet diagnostyczno- terapeutyczny do pracy z dziećmi obcojęzycznymi przystosowany do pracy z tłumaczem. Zespół wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. W Zespole Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim działa Wiodący ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczy. Od wielu lat, również w okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2023-2024, Ośrodek wspierał rodziców i dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością. Głównym celem tej działalności było i jest zapewnienie dziecku z niepełnosprawnością i jego rodzinie dostępu do aktywnej pomocy poprzez udzielenie interdyscyplinarnej, specjalistycznej opieki, w tym prowadzenie dodatkowych zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i zajęć specjalistycznych.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<u>Rodzaje zajęć realizowanych bezpośrednio z dziećmi:</u> – terapia logopedyczna, – terapia psychologiczna, – terapia pedagogiczna, – terapia integracji sensorycznej, – trening umiejętności społecznych, – rehabilitacja ruchowa prowadzona przez fizjoterapeutów. <u>Opis działań związanych z pracą z dzieckiem:</u> Harmonogram i wymiar zajęć dla każdego dziecka był ustalany indywidualnie, w konsultacji z rodzicami, mając na uwadze możliwości psychofizyczne konkretnego dziecka, dostosowanie godzin terapii do możliwości organizacyjnych rodziców i ich pracy zawodowej. W programie uczestniczyły również dzieci, które posiadały opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, ale nie realizowały tych zajęć na terenie placówki. Dzieci są zapisywane do programu w takcie trwania całego roku (w zależności od wolnych miejsc) na okres od momentu wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole na wniosek rodziców. <u>Opis działań związanych z realizacją zadań dla rodziców/ prawnych opiekunów:</u> Rodzicom dzieci objętych zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju udzielano pomocy w zakresie kształtowania postaw i zachowań pożądanych w kontaktach z dzieckiem, we wzmacnianiu więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem, udzielano instruktażu i porad, prowadzono konsultacje w zakresie pracy terapeutycznej z dzieckiem. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Maz. W 2023 i 2024 r. PCPR w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielało pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży potrzebującej wsparcia. Podjęto m.in. takie działania, jak: – prowadzenie rozmów psychoedukacyjnych z dziećmi w rodzinach naturalnych i rodzinach zastępczych, dotyczących trudności w nawiązywaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, dorastania (w tym np. w rodzinie z problemem alkoholowym), problemów w rozpoznawaniu własnych emocji i uczuć, problemów szkolnych, odrzucenia, samotności w grupie, relacji rodzinnych, problemów trudnego dzieciństwa, czy przeżyć traumatycznych, – prowadzenie konsultacji pedagogicznych/psychologicznych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, w rodzinie pochodzenia; dostarczenie wsparcia i pomocy w trudnościach dnia codziennego, – prowadzenie konsultacji i praca z osobami doświadczającymi przemocy domowej, jak i osobami stosującymi przemoc domową, – organizację spotkań indywidualnych, terapeutycznych dla osób (w tym małoletnich) doświadczających problemów uniemożliwiających im pełnienie podstawowych ról społecznych lub zaburzających codzienne funkcjonowanie czy relacje,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		– organizację zajęć, spotkań kulturalno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej (np. warsztaty wielkanocne, piknik rodzinny, spotkanie świąteczne), – organizowanie szkoleń dla młodzieży doświadczającej problemów w związku z okresem buntu, dorastania, akceptacją własnego ciała, poczucia własnej wartości, – organizację spotkań dla rodzin doświadczających trudności związanych z wychowywaniem dzieci, śmiercią w rodzinie, przemocą, rozводом lub separacją. W roku 2023 – psycholog do pracy z dziećmi oraz ich rodzinami udzielił porad/wsparcia 171 osobom poniżej 18 roku życia. Wśród nich były też dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2024 – psycholog do pracy z dziećmi oraz ich rodzinami udzielił porad/wsparcia 128 osobom poniżej 18 roku życia.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego obejmuje ponadto opiekę psychiatryczno-psychologiczną świadczoną lokalnej społeczności przez Poradnię Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim. Pomoc udzielana w 2023 i 2024 r. przez PZP koncentrowała się w obszarach: leczenia zaburzeń psychicznych nieuwzględniających uzależnień oraz leczenia zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu.

Realizacja zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na terenie Powiatu Grodziskiego odbywa się również poprzez czynne włączanie w nie uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat. W 2023 i 2024 roku podejmowano w placówkach działania ukierunkowane na poprawę stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

W ramach ochrony zdrowia psychicznego w Powiecie Grodziskim, w **Zespole Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim** realizowano następujące zadania:

- opracowano i realizowano szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- sporządzano wielospecjalistyczne oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych,
- współpracowano z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Grodzisku Mazowieckim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz grodziskim oddziałem PCK,
- prowadzono bieżącą obserwację uczniów, celem rozpoznania ich potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- objęto szczególną opieką i wsparciem uczniów, u których zdiagnozowano trudności i zaburzenia psychiczne,
- prowadzono gazetki tematyczne przy wsparciu psychologa i pedagoga,
- zamieszczano na stronie szkoły artykuły i informacje wynikające z bieżących potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- objęto pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów, zgodnie z rozpoznanymi potrzebami (zajęcia indywidualne z psychologiem lub pedagogiem, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne),

- przeprowadzono szkolną akcję „Dzień życzliwości”, służącą promowaniu zdrowych relacji opartych na szacunku i życzliwości,
- realizowano zajęcia w ramach Treningu Zastępowania Agresji,
- prowadzono zajęcia w ramach Treningu Umiejętności Społecznych,
- organizowano treningi relaksacyjne ukierunkowane na naukę rozładowania nieprzyjemnych emocji,
- realizowano zajęcia profilaktyczne z zakresu wpływu uzależnień na zdrowie człowieka (substancje psychoaktywne, Internet, telefon, gry),
- prowadzono zajęcia związane z nauką rozpoznawania, nazywania i radzenia sobie z emocjami (lękiem, złością, miłością, zazdrością itp.),
- kształtowano odpowiednie nawyki zdrowotne oraz rozwijano wiedzę o chorobach zagrażających zdrowiu i sposobach zapobiegania im,
- współpracowano z rodzicami w zakresie:
 - udzielania wsparcia w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych,
 - wskazywania placówek pomocowych,
 - sporządzania opinii na temat funkcjonowania uczniów celem przedłożenia podczas wizyty u lekarza psychiatry,
 - kierowania rodziców na warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze i rodzicielskie,
- prowadzono pogadanki profilaktyczne, związane z: dbaniem o higienę osobistą, doбором stroju do pogody, planowaniem dnia z uwzględnieniem odpowiedniej ilości snu i odpoczynku itp.

W pozostałych Zespołach Szkół prowadzonych przez Powiat Grodziski, tj.:

- w Zespole Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim,
- w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 w Grodzisku Mazowieckim,
- w Zespole Szkół nr 1 w Milanówku,
- w Zespole Szkół nr 2 w Milanówku,

wychowawcy klas, pedagodzy i psychologowie szkolni monitorowali wspólnie na bieżąco potrzeby i zachowania uczniów, a następnie służyli im niezbędnym wsparciem, udzielali praktycznych porad pomocnych w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, konfliktów, czy bieżących problemów.

Działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego realizowane w latach 2023 i 2024 w Zespole Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim:

- przeprowadzenie cyklu pięciu spotkań psychoedukacyjnych dla rodziców na temat stanu zdrowia psychicznego młodzieży i sposobów na jego poprawę,
- rozpowszechnianie wśród uczniów informacji o tym, gdzie należy szukać wsparcia w kryzysie psychicznym,
- opracowanie scenariuszy zajęć dla wychowawców, związanych z utrzymaniem prawidłowej kondycji psychicznej młodzieży,
- opieka nad uczniami ze zdiagnozowanymi dysfunkcjami rozwojowymi,
- opieka nad uczniami przewlekle chorymi, w tym z chorobami nowotworowymi,
- opieka nad uczniami doświadczającymi przemocy domowej i rówieśniczej, w tym hejtu,
- opieka nad uczniami o nieustalonej tożsamości seksualnej,
- redukcja stresu pourazowego wywołanego u uczniów pożarem Szkoły.

Działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego realizowane w latach 2023 i 2024 w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 w Grodzisku Mazowieckim:

- udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej 300 uczniom w roku 2023 i 306 w roku 2024; stworzono w latach 2023-24 IPET dla 60 uczniów,
- bieżące wsparcie i rozmowy z psychologiem i pedagogami szkolnymi (wsparcia udzielono w tym czasie około 300 uczniom i ich rodzicom),
- organizacja Dnia Zdrowia Psychicznego w latach 2023 i 2024 (gazetka o zdrowiu psychicznym poruszająca temat jak należy o nie dbać, lekcje wychowawcze na godzinach wychowawczych, wpisy o zdrowiu psychicznym na szkolnym facebooku),
- organizacja Dnia Walki z Depresją w latach 2023 i 2024 (gazetka szkolna jak rozpoznać depresję i gdzie zwrócić się o pomoc, jak rozmawiać o depresji, lekcje wychowawcze nt. jak pomóc rówieśnikowi z depresją, wpisy na szkolnym facebooku nt. depresji),
- organizacja Dnia Świadomości Autyzmu w latach 2023-2024 (gazetka szkolna nt. jak funkcjonuje uczeń ze spektrum autyzmu, jak pomóc i zrozumieć zamiast wykluczać, wpisy na szkolnym facebooku nt. spektrum autyzmu),
- zajęcia integracyjne dla klas pierwszych i drugich po pandemii (wzięło w nich udział 12 klas; celem zajęć była integracja poszczególnych zespołów klasowych, wzajemne poznanie się oraz spędzenie wspólnego i aktywnego czasu),
- szkolenia dla rady pedagogicznej dotyczące oceniania i pracy z uczniem ze SPE,
- udział psychologa szkolnego w 2024 r. w szkoleniach w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim (projekt „Profesjonali w Pomaganiu”),
- stworzenie w bibliotece szkolnej kącika do wyciszenia się,
- organizacja warsztatów rękodzielniczych i klubu dyskusyjnego oraz klubu szachowego w bibliotece szkolnej, gdzie uczniowie po lekcjach mogą ciekawie i pożytecznie spędzić czas na rozmowach lub nauce rękodzieła,
- utworzenie w bibliotece księgozbioru na temat zdrowia psychicznego, składającego się z profesjonalnych książek tematycznych oraz książek dla młodzieży poruszających tematykę dotyczącą samorozwoju,
- stworzenie banku tematów na godziny wychowawcze do wykorzystania przez wychowawców podczas zajęć lekcyjnych (tematy profilaktyczne i rozwojowe),
- uświadamianie uczniów o higienie i zdrowiu psychicznym w ramach akcji Bezpieczne Ferie Zimowe i Bezpieczne Wakacje (działanie przyjęło formę aktualizowanej gazetki szkolnej oraz lekcji prowadzonej na godzinach wychowawczych).

Działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego realizowane w latach 2023 i 2024 w Zespole Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku:

- wzmacnianie poczucia własnej wartości, mocnych stron, umiejętności mówienia komplementów i ich przyjmowania – warsztaty dla uczniów klas pierwszych,
- rozwijanie przez Szkołę krytycznego myślenia i pomaganie w zrozumieniu świata – zajęcia z psychologiem,
- realizacja projektu Fundacji Szkoła z Klasą ph. "Szkoła pomaga uwierzyć w siebie",
- prace nad planowaną organizacją finałowego festiwalu wiosennego „Szkoły z Klasą” ph. "Festiwal Uśmiechu"; przygotowanie ćwiczenia; kontynuacja projektu „Szkoła z Klasą”,
- podejmowanie działań w kierunku zwiększania poziomu empatii ze strony nauczycieli – szkolenia dla nauczycieli z zakresu empatii i inteligencji emocjonalnej,
- realizacja projektu profilaktycznego „Nie Zmarnuj Swojego Życia”

- zorganizowanie spotkania z duetem RYMcerze, prowadzącym projekt skierowany do młodzieży, polegający na przedstawieniu przez artystów podczas spotkania z nimi ich osobistych historii walki z nałogami oraz przekazaniu profilaktycznego przesłania za pomocą ich własnej, artystycznej twórczości muzycznej,
- przeprowadzenie warsztatów dla młodzieży obejmujących tematykę z zakresu wiedzy praktycznej o tym, jak radzić sobie z depresją.

W związku z realizacją przedmiotu zadania publicznego (na które Powiat Grodziski przekazał w 2023 r. dotację w wysokości 18 000 złotych), jakim było „Przeprowadzenie zajęć warsztatowo-edukacyjnych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i nauczycieli w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej w szkołach” – Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych „ETOH” w Warszawie (wyłoniona w drodze otwartego konkursu ofert), przeprowadziła w terminie od października 2023 roku do grudnia 2023 roku zajęcia w ww. czterech Zespołach Szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Zrealizowano zajęcia składające się z bloków tematycznych dedykowanych grupom młodzieży oraz bloków skierowanych do rodziców i nauczycieli – opierających się na interaktywnej prezentacji, pracach w grupach, ćwiczeniach indywidualnych i grupowych, demonstracjach trenera obrazujących prawidłowe wykonanie określonych zadań, „burzy mózgów”, moderowanych dyskusjach na forum grup.

W ramach zorganizowanych spotkań warsztatowo-edukacyjnych, we wszystkich grupach przeprowadzona została ewaluacja wiedzy uczestników, na tematy poruszane w trakcie wykładów. Ankiety ewaluacyjne wykazały ewidentny wzrost poziomu świadomości i wiedzy osób uczestniczących w spotkaniach, w zakresie problematyki obejmującej przemoc domową i rówieśniczą oraz zagrożenia związane z dopalaczami. Młodzież nabyła umiejętność efektywnego nawiązywania kontaktów i budowania korzystnych relacji z rówieśnikami, pogłębiła umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, poznała sposoby na kontrolowanie emocji umożliwiające efektywne radzenie sobie ze złością, poszerzyła wiedzę w zakresie kształtowania swojej tożsamości i wizerunku. Rodzice i nauczyciele podnieśli kompetencje na polu poprawnej komunikacji bez używania złości i agresji, poznali metody i techniki wychowawcze pomocne w radzeniu sobie z zachowaniami opozycyjno-buntowniczymi, pogłębili wiedzę na temat mechanizmów uzależnienia i form oddziaływań profilaktycznych.

W 2024 r. Powiat Grodziski przeznaczył 20 000 złotych (ze środków własnych podmiotu) na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom. Przedmiotem zadania było „Przeprowadzenie zajęć warsztatowo-edukacyjnych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i nauczycieli w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej w szkołach”. W ramach zadania realizowanego w terminie od 15 listopada do 20 grudnia 2024 r. wyłoniona w drodze konkursu Fundacja „Instytut Edukacji Pozytywnej” z Warszawy zorganizowała odrębne warsztaty edukacyjne dla młodzieży, dla rodziców, dla nauczycieli, opracowała materiały edukacyjne i ankiety dla wszystkich uczestników, prowadziła poradnictwo. Zadanie publiczne obejmowało:

- przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla młodzieży ponadpodstawowej, dotyczących nabywania umiejętności społecznych, wiedzy o fazach powstawania złości i samokontroli oraz mechanizmów uzależnień i sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- zorganizowanie spotkań dla rodziców i nauczycieli, obejmujących tematykę: warsztaty poprawnej komunikacji, techniki i metody pracy z „trudną młodzieżą”, uzależnienia – mechanizmy, profilaktyka,
- nabycie wiedzy na temat skutecznego radzenia sobie ze złością i agresją,
- upowszechnianie wzorów i postaw prozdrowotnych wolnych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- przeprowadzenie ewaluacji programu.

Ochrona zdrowia psychicznego stanowi bardzo istotną część misji wychowawczej szkół. Działania podejmowane w danym zakresie uwypuklają ogromne znaczenie zachowania dobrej kondycji psychicznej młodych ludzi, która w szczególności w okresie dorastania podatna jest na zaburzenia.

Powiat Grodziski wspierał i realizował w 2024 r. w zakresie ochrony zdrowia psychicznego szereg ważnych działań i inicjatyw, wśród których można wymienić m.in.:

- cykl audycji radiowych, pogadarek i wywiadów na antenie Radia Bogoria (środki własne: 30 800 zł),
- projekt ph. „SILNI RODZICE - program wsparcia rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi”, współfinansowany w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Zdrowia Psychicznego MAZOWSZE DLA ZDROWIA PSYCHICZNEGO 2024 (środki własne: 5 005 zł, środki pozyskane z dofinansowania: 17 745 zł),
- projekt ph. „PROFESJONALNI W POMAGANIU - szkolenia i superwizje dla psychologów szkół i poradni z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży”, współfinansowany w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Zdrowia Psychicznego MAZOWSZE DLA ZDROWIA PSYCHICZNEGO 2024 (środki własne: 9 135 zł, środki pozyskane z dofinansowania: 34 365 zł),
- organizacja konferencji PSSE w Grodzisku Mazowieckim z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży, z wykładem ph.: „Jak rozmawiać z dziećmi i młodzieżą o substancjach psychoaktywnych i jak reagować w sytuacji wystąpienia zagrożenia” (środki własne: 600 zł),
- zakup sprzętu (modelu demonstracyjnego jamy ustnej palacza oraz narkogogli i alkogogli wraz z matą do ćwiczeń narkogoglami i alkogoglami dla osób niepełnosprawnych) na potrzeby prowadzenia przez PSSE w Grodzisku Mazowieckim akcji prozdrowotnych dla młodzieży, ukierunkowanych na przeciwdziałanie wzrostowi zażywania substancji psychoaktywnych (środki własne: 4 889 zł),
- opracowanie, wykonanie i udostępnienie mieszkańcom Powiatu Grodziskiego w ramach profilaktyki zdrowotnej, w tym zdrowia psychicznego - „Informatora medycznego Szpitala Zachodniego im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim” w nakładzie 20 000 egz. (środki własne: 29 610 zł),
- dofinansowanie spotkań dla grupy wsparcia dla rodzin osób ze spektrum autyzmu (środki własne: 2 000 zł),
- dofinansowanie szkoleń z komunikacji alternatywnej dla opiekunów, terapeutów i nauczycieli osób ze spektrum autyzmu (środki własne: 2 000 zł).

Podjęcie opisanych w sprawozdaniu działań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego nie tylko odpowiada na realne potrzeby mieszkańców, ale przede wszystkim przynosi wymierne efekty w poprawie jakości ich życia. Inicjatywy te, ukierunkowane na wsparcie, profilaktykę i integrację, pokazują, jak istotne jest budowanie systemowego podejścia do zdrowia psychicznego na poziomie lokalnym. Dzięki Zaangażowaniu instytucji, specjalistów i społeczności, powiat tworzy bezpieczne, wspierające środowisko, w którym każdy mieszkaniec może otrzymać pomoc i odzyskać poczucie godności, bezpieczeństwa oraz równowagi życiowej.